

Årsberetning 2010

Sydvestsjælland Museum

Sorø marts 2011

Indhold

1 Sydvestsjælland Museum – Årsberetning 2010	5
1.2 Hovedtræk i museets udvikling i 2010	5
Museumsudredninger – nationalt, regionalt og lokalt	5
Ny fireårsplan	6
Hvad er museets mission (opgave og ansvarsområde) og vision?	7
Nyt fællesmagasin	8
Bevaringsplan i Skælskør	9
Ægte hussvamp – <i>Serpula lacrymans</i>	11
1.3 Samdriftsaftaler og lignende	15
1.4 Museets leder, navn og stilling	15
2 Samlinger, arkiver og bibliotek	15
2.1 Overordnede ændringer	15
2.1.1 Registrering	16
2.1.2 Magasinforhold	16
2.2 Indsamlingspolitik	16
2.3 Klausuler	16
2.4 Uddeponeringer og udlån	16
2.5 Deponering eller indlån fra andre museer og institutioner	16
2.6 Arkiver	16
2.7 Bibliotek	17
3 Indsamling, erhvervelser, undersøgelser og forskning	17
3.1 Indsamling	17
3.2 Erhvervelser	18
3.3 Undersøgelse og forskning	18
3.3.1 Forhistorie og middelalder (arkæologi)	18
3.3.2 Nyere tid	20
3.3.3 Opgaver, jf. Museumslovens kapitel 8	21
4 Konservering og bevaringsarbejde	22
4.1 Konservering	22
5 Formidling	23
Besøgstal	23
Særarrangementer uden for museet i 2010	23
5.1 Permanente udstillinger	24
Slagelse Museum	24
5.2 Særudstillinger	24
5.3 Anden formidling	25
Kulturkørekorret / Skoletjenesten	25

Lærerkursus	28
Åmosen mellem fortid og fremtid – en digital undervisningsressource.....	29
Samarbejde med DPU.....	30
Partnerskab med folkeskoler.....	30
5.4 Undervisning.....	37
program for Kulturkørekort 2010 (særarrangementer).....	39
5.5 Publikationer.....	40
5.7. Anden formidlingsvirksomhed	41
5.8 Kiosk og cafeteriavirksomhed	42
6 Bygninger og udendørsarealer.....	43
6.1 Vedligeholdelse og ombygning	43
6.2 Udendørsarealerne	44
6.3 Restaurering.....	44
7 Inventar og materiel.....	44
7.1 Udstillingsinventar.....	45
7.2. Transportmidler	45
8 Museets personale.....	45
8.1 Planlagte generelle ændringer.....	45
9 Økonomi	45
Bilag.....	47
Adresser, arbejdsgrundlag og formål.....	47
Adresser og tlf. nr.:	47
Museets historie og afdelingernes virke	48
Kategori og ejerforhold.....	51
Hvad er museets mission (opgave og ansvarsområde)?	51
Vision:	51
Værdigrundlag:	51
Organisation, administration og personale	52
Bestyrelse.....	52
Vedtægter.....	52
Administrative regler	52
Foreninger.....	52
Medlemskab af foreninger og organisationer	53
Samarbejdspartnere i 2010	53
Forsikringer.....	54
Personale.....	54
Fast Personale ultimo 2010.....	54
Timelønsansættelser	55
Projektansatte i løbet af 2010	55
Andet personale og frivillige	56
Deltagelse i eksterne råd og bestyrelser.....	57

Efteruddannelse og deltagelse i møder	58
Følgende har deltaget i kurser, møder m.v.:	58
Arkæologiske undersøgelser i 2010.....	60

1 Sydvestsjællands Museum – Årsberetning 2010

Forord

Årsberetningen er museets samlede dokumentation af det arbejde, der er blevet udført i året 2010. Det er årsberetningerne, vi anvender, når vi ønsker at finde tidligere års meritter og for at sammenligne tal og statistikker.

Årsberetningen er samtidig det sted, hvor faktuelle oplysninger om museet står. Mange af de informationer, der bliver gentaget hvert år, er derfor placeret i det efterfølgende bilagsafsnit.

Årsberetningen bliver hvert år udarbejdet i en fælles proces, hvor mange i museet bidrager. Beretningen bliver vedtaget af museets bestyrelse sammen med årsregnskabet. Efterfølgende bliver den gjort tilgængelig på museets hjemmeside.

Beretningen er bygget op, så første afsnit omhandler hovedtræk i museets udvikling i det forgangne år. Her formidler vi i form af mindre artikler eksempler fra året der gik. Hvad rør der sig i museumsverdenen, som har relevans for Sydvestsjællands Museum? Er der sket noget nyt eller særligt indenfor museumsfællesskabet? Har museets medarbejdere deltaget i særlige initiativer på kulturområdet?

Resten af årsberetningen følger i store træk de fem søjler i museumsloven. Det betyder at vi forholder os systematisk til allerede opstillede normer i den meget omfattende udredning. Det gør det let for museets bestyrelse samt ansatte at følge udviklingen over årene indenfor alle de områder, vi har medtaget.

1.2 Hovedtræk i museets udvikling i 2010

Museumsudredninger – nationalt, regionalt og lokalt

Den 14. januar 2010 igangsatte kulturministeren en udredning, der skal komme med anbefalinger og forslag til fremtidssikring af museumslandskabet. Udredningens anbefalinger skal dels inspirere de mange aktører på området, og samtidig kunne danne grundlag for en eventuel revision af museumsloven.

Udredningen, der i sin endelige form præsenteres i april 2011, skal gøre status over museernes udfordringer, tegne omridset af fremtidige udviklingsmuligheder og komme med anbefalinger til et fremtidigt museumslandskab.

Udredningsarbejdet er forankret i en arbejdsgruppe nedsat af kulturministeren. Arbejdsgruppen består af: Karsten Ohrt, direktør for Statens Museums for Kunst, Per

Kristian Madsen, Nationalmuseets direktør, Steen Hvass, direktør i Kulturarvsstyrelsen og Steen Kyed, afdelingschef Kulturministeriets departement. Der er desuden sammensat en referencegruppe på 33 medlemmer fra kommuner, museums- og erhvervsliv.

På baggrund af arbejds- og referencegruppens overvejelser og drøftelser, har der været afholdt en række temamøder i 2010, i hele landet, hvor interessenter fra bl.a. museer og kommuner har deltaget. På hvert møde er udvalgte temaer blevet drøftet. De ideer og synspunkter, der kom til udtryk på temamøderne, har dannet udgangspunkt for det videre udredningsarbejde.

Den nationale udredning var ikke afsluttet med udgangen af 2010, men der blev peget på en række tendenser, der kan komme til at få indflydelse på fremtidens museumsvesen.

Et centralt ønske er at få etableret færre og større enheder i forlængelse af de mange museumsfusioner, der har fundet sted efter kommunalreformen. Et andet ønske er at revurdere tilskudsstrukturen, bl.a. med det formål at lade pengene følge opgaverne. Et behov for at udpege institutioner til at varetage landsdækkende opgaver som f.eks. arkæologien har været stærkt fremme, og kan blive effektueret meget hurtigt. Det endelige oplæg er ikke udkommet endnu og derfor ligger der ikke et forslag til ny museumslov. Museet deltager, i det omfang det er muligt, i møder samt debatter på landsplan.

I Kulturregion Midt- og Vestsjælland er der taget initiativ til en samlet politisk drøftelse/ vurdering af, hvilket museumslandskab kommunerne hér ønsker sig fremover. Initiativet er taget i Kalundborg kommune. Repræsentanter fra hhv. Slagelse og Sorø deltager i dette arbejde. Dette arbejde koordineres med den opgave, museerne har stillet sig, finansieret med støtte fra Kulturarvsstyrelsen.

De lokale kulturhistoriske museer arbejder med at udvikle fælles visioner og modeller for et fremtidigt museumsvirke i Vestsjælland. Kulturarvsstyrelsen har støttet denne proces i to omgange. Støtten har været til "indkøb" af eksterne konsulenter, der kunne hjælpe museerne med at afsøge muligheder m.v. Arbejdet er ikke afsluttet med udgangen af 2010. Der skal ligge oplæg/ forslag inden udgangen af 2011. Det er det generelle indtryk i SVM, at der ikke er sympati for egentlige fusioner i flere af kulturregionens museer. Herfra (for SVM) virker det som en administrativ meget tidskrævende løsning alene at etablere forpligtende samarbejder, da det medfører mange ressourcer til koordinering.

Museets bestyrelse har på flere møder givet udtryk for nødvendigheden af et formaliseret samarbejde mellem museerne i Midt- og Vestsjælland, hvorfor SVM aktivt arbejder for et fremtidigt museumsvirke i Vestsjælland, der inkluderer større enheder end i dag.

Ny fireårsplan

De statsanerkendte museer skulle udarbejde nye fireårs planer i løbet af 2010. Kulturarvsstyrelsen udarbejdede i den anledning nye retningslinjer for planerne, som nu tager deres afsæt i museernes mission, vision og værdigrundlag. Selve strukturen i planerne er bygget op omkring Museumslovens fem søjler, forskning, indsamling, registrering, bevaring og formidling.

I SVM medførte de første oplæg fra Kulturarvsstyrelsen, at der blev sat et omfattende arbejde i gang i ledergruppen og blandt medarbejderne. Formålet var, at udarbejde et forslag, som bestyrelsen skulle godkende endeligt på mødet i november/ december.

De første oplæg fra styrelsen blev ændret/ forenklet i løbet af 2010. Museets nye plan blev vedtaget og gælder som pejlemærke for denne fireårsperiodes arbejde.

Arbejdet med fælles vision m.v. er mundet ud i følgende:

Hvad er museets mission (opgave og ansvarsområde) og vision?

Sydvestsjællands Museum skal ifølge sine vedtægter gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling inden for sit ansvarsområde virke for sikringen af lokalområdets kulturarv, og belyse tilstande og forandringer i lokalområdets kulturhistorie. Museet skal gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskningen, samt udbrede kendskabet til såvel resultatet af museets egen forskning som anden forskning baseret på museets samlinger.

- Museets geografiske virkeområde dækker Slagelse og Sorø Kommuner.
- Museet har ansvaret for arkæologien i Slagelse, Sorø og Ringsted kommuner.
- Nyere tids kulturhistoriske virkeområdet er emnemæssigt delt op som følger: *Dels Købstæderne og deres oplands historie, forskelle og regional identitet, dels Undervisning og uddannelsessteder.*
- Tidsmæssigt dækker museet fra ældre stenalder over vikingetiden til nutiden.

Vision:

Sydvestsjællands Museum er en synlig kulturinstitution og ressource, der gennem sit virke arbejder fagligt, fremsynet og anerkendende. Vi er professionelle og imødekommende overfor vores samarbejdspartnere og brugere, og vi leverer mere museum for pengene.

Hvordan vil museet arbejde med sin vision indenfor den 4 årige planperiode?

Gennem at være:

Faglig – Museet skal være fagligt forankret i hele sit virke og i alle funktioner.

Fremsynet – Museet skal være nyskabende og visionært i sit virke. Museet vil være en kulturressource for lokalområdet, der er professionel, synlig og serviceorienteret.

Anerkendende – Museet vil gennem gensidig respekt mellem kolleger, samarbejdspartnere og brugere skabe et fagligt og inspirerende kulturtilbud lokalt, regionalt, nationalt og internationalt. Museet vil arbejde for at tiltrække, motivere og fastholde engagerede frivillige og ansatte.

Alle opgaverne i planen forholder sig i et eller andet omfang til den fælles vision og værdigrundlag.

Det positive nye er, at afdelingerne har fundet et fælles projekt, som alle kan deltage i, i et eller andet omfang. ”*Købstæders regionale udvikling. Projekt Ved vejen*, som vil sprede sig ud over 2011 – 13 i museets forskellige afdelinger. Både med fælles tiltag og med individuelle opgaver på enkelte afdelinger”.

Det har samtidig været en god proces, at museets personale har fået mulighed for at deltage i udformningen af vision og værdigrundlag. Det er et ønske, at der bliver arbejdet videre hermed efterfølgende, så det ikke udelukkende bliver et papir, vi tager frem ved festlige lejligheder, men bliver implementeret rundt i alle krogene af museet. At udvikle en fælles vision betyder også, at der skal anvendes tid på at få en fælles definition af de enkelte elementers betydning, og at der bliver afstemt forventninger mellem de involverede parter.

Arbejdsplanen følger museets vedtægter og formålsparagraf, som er forudsætningen for statsanerkendelsen. Fireårsplanen ligger på museets hjemmeside: www.vestmuseum.dk

Nyt fællesmagasin

SVMs leder har i en årrække været medlem af den bestyrelse, der skulle sørge for etableringen af et fælles magasin i det tidligere Vestsjællands Amt. Efter mange år på ønskelisten blev et fælles museumsmagasin endelig en realitet i 2010. Det ligger i Ugerløse, som blev valgt som lokalitet, da det ligger "i midten" af de fleste deltagende kommuner.

Realiseringen af fællesmagasinet er på mange måder en meget positiv historie også selvom der har været mange "udfordringer" undervejs og i begyndelsen af indflytningsfasen.

De første spadestik blev taget den 28. april, rejsegildet blev afholdt den 8. juli og magasinet blev overdraget til museerne den 1. november 2010.

Det må tilskrives et konstruktivt samarbejde mellem de involverede kommuner, kultursekretariatet i kulturregion Midt- og Vestsjælland samt museerne, at vi kunne tage det første fællesmagasin på Sjælland i brug. Processen tog for alvor fart, da kommunerne involverede og forpligtigede sig politisk til at finde en brugbar løsning på de meget ringe opbevaringsforhold, de fleste museers samlinger befandt sig under. Ikke mindst et kommunalt tilsagn om støtte til anlægget har gjort det muligt at bygge et magasin, hvor den endelige husleje ikke bliver påvirket af udgifter til renter og afdrag på byggelån.

Figur 1 Museumslederne med de symbolske første genstande.

Undervejs har Kulturarvsstyrelsen bidraget med støtte til indkøbet af de mange reoler og midler til udarbejdelsen af en fælles bevaringsplan for de deltagende museer.

Den store flytteeopgave vil for de deltagende museer medføre en gennemgribende gennemgang og sortering af de gamle samlinger. Inden de enkelte genstande kan blive placeret på magasinet, skal de være indført i Regin, museernes fælles

registreringsdatabase. Dette indebærer, at de skal være journaliserede og fotograferede. Genstandene skal endvidere være rengjorte og pakket i syrefrit emballage, inden de bliver frosset i minus 41 grader i et par døgn.

Efter optøning skal genstandene så placeres mest hensigtsmæssigt på magasinet. Hermed menes, at de skal stå, så vi bruger mindst mulig plads, og så vi kan finde dem igen. En del af registreringen ligger på det tidspunkt, hvor genstandene indføres. Hér skal vi være meget omhyggelige med at notere placeringen. Det gælder ikke om at være hurtig men om at være omhyggelig og gøre arbejdet korrekt første gang!

Figur 2 De første genstande på magasinet kommer fra SVM

SVM bragte det første prøvelæs med genstande til den store magasinfrøser i december 2010. Vi har været på forkant med udviklingen, og derfor har vi været i stand til at melde os med mange flyttelæs i begyndelsen, hvor andre måske først skal til at gennemgå deres samlinger. Vores iver handler samtidig også om, at vi betaler en husleje på det magasin, vi flytter fra. Vi er dog overbeviste om, at der kun bliver tale om dobbelt husleje i 2011.

Flytningen af museets samlinger vil tage meget af en del af det faste personales tid i 2011 og de efterfølgende år. Planen er, at flytte først fra de steder hvor vi betaler husleje, eller hvor genstandene tager skade af at være opbevarede. Herefter skal vi flytte fra de andre afdelinger, således at den største del af museets samlinger i fremtiden bliver opbevaret sikkert og i klimamæssige rammer, der er optimale, hvorved vi lever op til det statsanerkendte samvirkes forpligtigelse til at bevare de dele af samlingerne, der findes egnede, i princippet til evig tid.

Bevaringsplan i Skælskør

Vi har valgt at kæde magasinflytningen sammen med arbejdet med museets bevaringsplaner.

SVMs afdeling Skælskør Bymuseum har til huse i en fredet ejendom fra 1500-tallet. Det har længe været opfattelsen, at huset ikke indebar optimale betingelser for opbevaring af museumsgenstande. Derfor har Sydvestsjælland Museum igennem længere tid fået foretaget en række opmålinger af indeklimaet af Karen Urth Bevaringscenter Næstved, der har dokumenteret problemer med temperatursvingninger samt for høj luftfugtighed.

Sydvestsjælland Museum ansøgte Kulturarvsstyrelsen om støtte fra bevaringspuljen til en gennemgang af samlingerne med det formål at få skabt et overblik over samlingerne og deres tilstand for at vurdere, hvilke genstande der skal med i det kommende fællesmagasin, hvilke genstande der skal søges kasseret og hvilke genstande der fortsat kan blive på Skælskør Bymuseum i såvel udstillinger som i mindre magasin.

Opgaven, vi søgte støtte til, faldt i to dele:

1. Gennemgang, sortering og registrering af samlingerne foretaget af museets registrator Pernille Jacobsen. Hun har sammen med afdelingens frivillige udarbejdet lister over samtlige genstandes status i forhold til, om de skal søges kasseret, om de skal på fællesmagasin eller om de kan blive på eget lille magasin/ udstilling.
2. Gennemgang af bevaringstilstande/ og forhold i såvel udstillinger som på magasin af konserveringsmedarbejder Pia Lyngberg-Larsen, der efterfølgende har opstillet kravspecifikationer på de enkelte genstandsgrupper. De er blevet opstillet på baggrund af en gennemgang af afdelingens komplette samling ud fra et bevaringsperspektiv. Pia Lyngberg-Larsen har vurderet den enkelte genstands eller genstandsgruppes bevaringsmæssige tilstand og konserveringsbehov. Med dette store arbejde har museet efterfølgende kunne opstille en liste over afdelingens konserveringsbehov, som indgår i Sydvestsjælland Museums bevaringsplan.

Resultatet af den grundige gennemgang af bevaringstilstanden peger på, at en meget stor del af den samlede genstandsmængde har behov for konservering. Problemerne varierer indenfor de forskellige grupper af genstande, men den aktuelle status medfører, at genstandene nedbrydes meget hurtigt i det eksisterende miljø.

Konserveringsbehovet dækker over alt fra basal rengøring til mere specifikke behandlinger.

Konklusionen på den samlede bevaringstilstand på genstandene på Skælskør Museum er, at der er et meget stort behov for en aktiv indsats. Både når det gælder den aktive konservering, og når det gælder den passive konservering. Alene konserveringsbehovet ligger på 8436 timer fordelt på 7118 timer til magasinet og 1318 timer til udstillingen. Det svarer til kr. 3.7 mio.

Timeforbruget hænger i stor udstrækning sammen med antallet af genstande, hvor det estimeres at tage 3-4 timer i gennemsnit at konservere den enkelte genstand. Det er konservators vurdering, at den ringe tilstand bør give anledning til en større kassationsrunde, hvor midlerne herefter kan prioriteres, så Skælskør bys historie bliver fortalt bedst muligt via de bevarede genstande.

Passivt kræver genstandene en bedre opbevaring i syrefri pakkematerialer samt et mere stabilt klima. De store klimasvingninger i temperatur og luftfugtighed gør, at der bliver dannet fugt/kondens på overfladen af genstandene. Hvor genstandene har været pakket ind, lægger fugten sig på ydersiden af pakkematerialet. Den vil ved vedvarende klimasvingninger forplante sig ind til selve genstanden og medføre, at pakkematerialet vil blive gennemfugtigt.

Gennemgangen af registreringen af samlingerne viser, at der mangler proveniens på rigtig mange genstande. Det betyder, at museet ikke har kendskab til genstandens "historie". Den viser også, at den tidlige registrering af genstande og objekter er mangelfuld og bærer tydelig præg af, at de, der har siddet med opgaven, ikke har været uddannet til den. Fra museets side har vi i de seneste fire år "uddannet" de frivillige i opgaven. Dette er et område, der stadig kan forbedres. Det skal vi i fællesskab finde en løsning på.

Problemerne under registreringen får os til at sætte spørgsmålstejn ved, om det er trygt at overlade det til frivillige ildsjæle at indsamle og registrere genstande. Vi har i SVM nedsat en arbejdsgruppe på tværs af de indsamlede afdelinger for at imødekomme netop denne

problemstilling. Vi har tillige formuleret en fælles indsamlingspolitik, som også følger museets formål og fireårs planer.

Den mangelfulde registrering og fejlregistreringen medfører, at store dele af samlingen vil gå tabt, da det ikke bliver muligt at rekonstruere de nødvendige oplysninger. Der skal i fællesskab tages stilling til, hvilke dele der skal søges udskilt, og hvilke dele der skal indgå i den kommende studiesamling.

Vi forudser, at det vil give anledning til kritik eller til spørgsmål om vores varetagelse af de samlinger, de frivilligt drevne museer bragte ind i SVM.

Vi begrundet dette skridt med følgende:

1. Samlingen blev ikke gennemgået inden museumsfusionen i 2002. Derfor kom alt med, selvom det ikke kunne leve op til de indsamlingskriterier, som et statsanerkendt museum skal overholde. Andre steder regner man med ca. to år til en kritisk gennemgang af samlinger, der indgår i et statsanerkendt museums samlinger. Vi har allerede været igennem en tilsvarende "øvelse" på det statsanerkendte Sorø Amts Museum, hvor der var ansat faguddannet personale til at varetage indsamlingen, inden fusionen i 2002.
2. Samlingen var indsamlet ud fra devisen: Vi siger ikke nej til tilbud om genstande. Vi kan altid smide ud igen, hvis vi bliver tilbudt noget bedre.
3. Der manglede proveniens på store dele af samlingen. Det betyder at vi havde genstande, som vi ikke kendte historien på, hvorved de i de fleste tilfælde mister deres betydning som museumsgenstande, der skal bevares til evig tid.
4. Der var mange dubletter enten på samme afdeling eller på andre af museets afdelinger. Hvis vi står med defekte genstande uden helt særlig historie, og vi tillige har tilsvarende i andre afdelinger af museet, har vi valgt at ansøge om udskillelse.
5. Vi vil søge at bevare de genstande, som afdelingens frivillige og museets medarbejdere udpeger. De skal herefter konserveres og opbevares på det klimastyrede magasin, så de kan fortælle den lokale historie for vores efterkommere. I periode med godt indeklima kan genstandene udstilles på museumsafdelingen i Skælskør, men vi kan ikke tillade os at konservere for alle museets midler til formålet og så efterfølgende udsætte dem for det meget dårlige indeklima efterfølgende.

Det skal på et tidspunkt vurderes, hvorvidt det meget spændende 1500-tals englehus er egnet til at indeholde museumsgenstande, hvis det medfører, at de går til. Til denne vurdering skal Kulturarvsstyrelsen deltage. Under alle omstændigheder vil emnet blive taget op i en kommende kvalitetsvurdering!

Ægte hussvamp – *Serpula lacrymans*

I det tidlige forår 2010 fik museet den vel mest uvelkomne gæst, vi kunne ønske os. Forvalteren i Sorø opdagede svamp i kælderens, og i løbet af få dage havde vi haft et lokalt arkitektfirma samt et svampefirma – Goritas – ind over. Arkitektens bekymring var desværre ikke ubegrundet. Det var ægte hussvamp, som havde angrebet kælderens under forhuset i Storgade 17.

Ægte Hussvamp (*Serpula lacrymans*) forårsager de mest omfattende og alvorlige skader i bygninger. Dette skyldes bl.a., at den kan opstå og udbredes ved lavere træfugtighed end alle andre bygningsvampe.

Figur 3 Ægte hussvamp

Ægte Hussvamp kan forekomme overalt i huse, dog oftest i forbindelse med murværk.

Svampen har et meget kraftigt udviklet overflademycelium med mycelstreng, som muliggør udbredelse over store områder, og forårsager derved angreb, der strækker sig langt ud over oprindelsesstedet. Ægte Hussvamp er i stand til at transportere næringsstoffer og vand gennem strengsystemet, selv når der ikke længere forefindes optimale udviklingsbetingelser.

Strengene kan vokse over og igennem murværk, beton og andet materiale for at angribe tørt og sundt træ flere meter væk fra udgangspunktet. Den Ægte Hussvamp danner ofte frugtlegerer. Disse producerer store mængder sporer, som let spredes.

Angrebet træ må betragtes som meget smittefarligt, og skal behandles med fornøden forsigtighed.

Der blev udtaget prøver på de angrebne steder og i omgivelserne. Ud over svamp var der alvorlige forekomster af råd samt borebilleangreb.

Museet satte straks en omfattende redningsaktion i gang. Kulturarvsstyrelsen blev involveret. De midler, der resterede fra de store ombygninger i baghus og ved Handicaptoliet, blev reserveret til denne opgave, der blev opfattet som af yderst hastende karakter. Sorø Kommune stillede med en bevilling af restbeløbet, således at renoveringen ikke kom til at belaste museets driftsresultat. Så ved årets afslutning har vi fået total renoveret et af rummene i bygningens kælder, en opgave der har været højt på ønskelisten i en årrække.

Som en konsekvens eller udløber af svampesagen har Sorø Museumsforening, der ejer bygningerne, iværksat og finansieret en total gennemgang af bygningerne, med henblik på at beskrive presserende opgaver samt den estimerede økonomi dertil. De lokale arkitekter,

Arkiplus løser denne opgave i 2011. Herefter er det planen at søge eksterne sponsorater samt Kulturarvsstyrelsen om støtte/ midler til opgaverne.

Regentparrets besøg – 16. september

Den 16. september fik Slagelse Kommune besøg af H.M. Dronningen og H.K.H. Prinsgemalen i relation til Regentparrets sidste sommertogt. I denne forbindelse havde Hoffet og Borgmesteren valgt at tage kontakt til Slagelse Museum, Det Gamle Trykkeri og Vikingeborgen Trelleborg med henblik på et besøg. De involverede afdelinger af SVM arbejdede hårdt med forberedelserne forud for Regentparrets besøg.

Ved besøget på Slagelse Museum ankom Regentparret i åben karet ledsaget af de beredne garderhusarer i gallauniformer. De blev vist rundt i samlingerne af afdelingsleder Thorkil Jacobsen, og turen indbefattede bl.a. den gamle købmandsbutik, håndværkergaden og Latinskolen. På 1. sal blev de 101 fuglekongeskiver og de gamle fugleskydningsgeværer beundret. Herefter gik turen videre på den anden side af Kulturstrædet til Det gamle Trykkeri, hvor lederen af trykkeriet Flemming Nielsen fremviste de mange gamle maskiner og demonstrerede de mange trykkeketter. Senere kunne Prinsgemalen fortælle, at han pludselig følte sig bragt tilbage til sin 7 års alder, da han trådte ind i trykkeriet. Duften var fuldstændig som i hans faders avistrykkeri.

I besøget og modtagelsen på Trelleborg deltog foruden Regentparret med følge også Borgmester Lis Tribler, der var Regentparrets officielle vært under hele besøget i Slagelse. Fra Slagelse Kommune deltog bl.a. 1. viceborgmester Niels O. Pedersen og repræsentanter for kommunen. Fra museets deltog medlemmer af Sydvestsjællands Museums bestyrelse Bestyrelsesformand Henning Fischer, bestyrelsesmedlemmerne Mette Guldager og Gert Jørgensen, Museumsdirektør Ea Stevns Matzon samt museets øvrige personale. Museumsinspektør Anne-Christine Larsen viste Regentparret rundt på den kongelige ringborg.

Besøgsplanen på Trelleborg omfattede bl.a. fremvisning af udstillingen med de originale fund fra udgravningerne af borgen. I området udenfor museumsbygningen var der udendørs aktiviteter ved formidlerne på Trelleborg og Kulturkørekorret. Børnehave- og skolebørn fra Slagelse Kommune, beboere fra de lokale plejehjem og borgere fra hele området var mødt talstærkt op. I det gamle rekonstruerede langhus fra vikingetiden bød museets formidlere og frivillige fra Trelleborgs Venner på en bred vifte af spændende aktiviteter med bl.a. håndværkdemonstrationer - bl.a. smedning, træ- og tekstilhåndværk, prøvesmagning af vikingesuppe m.m.. Regentparret fik mulighed for at støbe deres egen Trelleborg-maske i tin, og støbeforsøgene lykkedes over al forventning. Efter besøget i langhuset gik turen videre til den originale kongeborg, hvor Regentparret blev eskorteret af kampklædte vikingekrigere. På vejen tilbage til museet var der krigeropvisning på engen. Den vindende kriger overrakte gaver til H.M. Dronningen i form af en sølvnøgle, mens H.K.H. Prinsgemalen modtog en Trelleborg-maske i sølv. Besøget på Trelleborg blev samtidig afslutningen på det officielle besøg i Slagelse og sluttede med en lille officiel reception i Café Trelleborg.

Det var et meget interesseret og vidende regentpar, der udtrykte stor tilfredshed med besøget på alle Sydvestsjælland Museums tre afdelinger. Dagen sluttede af med at solen brød frem og skinnede på alle de mange fremmødte. Det var en rigtig fin dag for vores museer, der præsenterede sig fra sin bedste side.

Trelleborg og UNESCO

Sammen med de to ringborge ved Fyrkat og Aggersborg blev Trelleborg i begyndelsen af 2009 optaget på UNESCOs tentativliste over Verdensarven. Ringborgene var dermed kommet igennem det første nåleøje på vej mod at blive fulgyldigt medlem af UNESCOs Verdensarvsliste. Kun Roskilde Domkirke, Kronborg og Jellingmonumenterne er foreløbig optaget som danske kulturemner på Verdensarvslisten. På Verdensarvslisten er kun optaget uvurderlige natur- og kulturarvssteder i verden, som har international betydning, og som vurderes til at være af enestående universel betydning og umistelige for menneskeheden.

I forbindelse med arbejdet med at få trelleborgene optaget på den egentlige liste er der arbejdet bl.a. med det såkaldte bilag 5, hvor der samles informationer om de enkelte lokaliteter vedrørende udpegningen til Verdensarvslisten. Det er bl.a. kortmateriale, planer for området, beskrivelser af området, informationer om trusler for området, publikumstilbud m.m. Arbejdet omkring Trelleborg har i årets løb været varetaget af Slagelse Kommunes Center for og Kultur og Fritid samt Museumsinspektør Anne-Christine Larsen.

En lang række krav skal være opfyldt, og museets visioner om at forbedre rammerne for formidlingen på Trelleborg bl.a. i form af udbygning af det rekonstruerede område Slagløse, nyopsætnings af museets udstilling, udbygning af den selvaktiverende og levende formidling, kan få central betydning i udviklingen af Trelleborg som lokalt fyrtårn. De involverede museer, kommuner og Kulturarvsstyrelsen arbejder i øjeblikket målrettet på at få ringborgene optaget på den egentlige liste. Der er foreløbig planer om at borgene skal indgå i en serienominering sammen med otte andre centrale vikingetidslokaliteter i Norden og Nordtyskland fra seks forskellige lande – Danmark, Norge, Sverige, Island, Tyskland og Letland.

I forbindelse med dette arbejde har der været afholdt et seminar i Jelling lørdag den 13. marts, hvor et antal foredragsholdere kom med faglige og formidlingsmæssige indlæg.

Museumsleder Broder Berg, Museumsdirektør Lars Nørbach og Museumsinspektør Anne-Christine Larsen arbejder desuden med et fælles formidlingsprojekt om trelleborgene i forlængelse af disses mulige optagelse på Verdensarvslisten. Forprojektet omfatter bl.a. afdækning og udpegning af formidlingsmuligheder, udarbejdelse af en kommunikationsstrategi og finansieringsstrategi (rapport), udarbejdelse af forslag til etablering af projektorganisation samt udarbejdelse af en samlet projektrapport, der fokuserer på processen og erfaringerne med det tværinstitutionelle og tværkommunale samarbejde. Forprojektet kan skabe en solid platform til den kommende formidling af vikingetidens ringborge og samtidig afdække styrker, svagheder og muligheder i det tværinstitutionelle og tværkommunale samarbejde, hvor både planmyndigheder, kulturforvaltninger og museer udarbejder en fælles formidlings- og kommunikationsstrategi. Forprojektet er efter ansøgning hos Kulturarvsstyrelsen blevet

godkendt og der arbejdes nu på at foretage en nærmere præcisering af indhold, tidsplan m.m.

I efteråret valgte Kulturarvsstyrelsen efter accept fra Sydvestsjællands Museum at involvere Anne-Christine Larsen i udarbejdelsen af den komparative analyse og at være medlem af en Taskforce-gruppe, der også tæller enkelte medlemmer af the Advisory Board. Gruppen arbejder med den internationale komparative analyse til serienomineringen samt udfærdiger oplæg til the Steering Committee og the Advisory Board. Steering Committee tæller repræsentanter fra museer og statslige organisationer fra de lande, der er involveret i serienomineringen, mens Advisory Boards medlemmer er eksperter udpeget af de statslige organisationer (bl.a. KUAS). Arbejdet med UNESCOs Verdensarvsliste er omfattende og en langsommelig proces. Det er foreløbig planen, at afslutte de komparative analyser i løbet af foråret 2011. Hvis det lykkes, at få Trelleborg med på Verdensarvslisten sammen med de øvrige lokaliteter i en serienominering, vil det kunne forbedre museets muligheder væsentligt i arbejdet på at styrke både formidlingen, forskningen og markedsføringen af et af regionens fyrtårn – Den kongelige ringborg Trelleborg.

1.3 Samdriftsaftaler og lignende

Sydvestsjællands Museum er et samdriftsmuseum, der driver det kulturhistoriske museumsarbejde i Slagelse og Sorø kommune. Den gældende aftale er fireårig, og udløber med udgangen af 2012.

Sydvestsjællands Museum indgår i Kulturregion Midt- og Vestsjælland sammen med museerne i det tidligere Vestsjællands Amt samt Museet for Samtidskunst fra Roskilde. I 2010 har politikerne i kulturregionen vedtaget en ny kulturaftale for 2011 – 14.

Sydvestsjællands Museum deltager i udredningsarbejde vedr. visioner for en fremtidig museumsstruktur i Vestsjælland. I 2010 modtog museerne støtte til udviklingen af en fælles vision for et evt. kommende forpligtende samarbejde mellem de kulturhistoriske museer. Efterfølgende har museerne ansøgt og modtaget tilsagn fra Kulturarvsstyrelsen om midler til opstilling af 2 – 3 scenarier for en kommende museumsstruktur i Kulturregionen. Her er Næstved Museum nu kommet med i udredningsarbejdet.

1.4 Museets leder, navn og stilling

Museets leder er museumsdirektør Ea Stevns Matzon, cand. mag. i Historie og Europæisk Etnologi samt diplomuddannelse i ledelse.

2 Samlinger, arkiver og bibliotek

2.1 Overordnede ændringer

Museet har for ekstra bevilling fra KUAS gennemgået samlingerne på Skælskør Bymuseum og udarbejdet en bevaringsplan for denne del af museets samlinger. Vi fik 3 måneders løn, som er blevet anvendt til frikøb af registrator Pernille Jacobsen i 1 måned, og ansættelse af en medarbejder fra Bevaringscenter Næstved i to måneder.

2.1.1 Registrering

I 2010 blev der i REGIN oprettet 465 sager med tilhørende 4083 genstande. Heraf er de 19 sager og 1308 genstandsnumre arkæologiske og de 437 sager og 2693 genstande oprettet i forbindelse med arbejdet med bevaringsplan på Skælskør Bymuseum samt indføring af håndskrevne protokoller fra Slagelse Museum og Skovsgaards Bagerimuseum.

Der blev oprettet og indsamlet 9 nye samlesager for nyere tid med ca. 82 genstande.

Ud over nyoprettelser i REGIN er der indført beskrivelser/foto/opbevaring/rettelser eller andet på 1350 sager og 13.466 genstande i løbet af året. Pr. 31/12 2010 var der oprettet 5799 sager med 39.719 genstandsnumre.

2.1.2 Magasinforhold

2.2 Indsamlingspolitik

Gennem en restriktiv indsamlingspolitik er det fortsat blevet sikret, at der ikke foregår omfattende indsamlinger af genstande uden proveniens i museets enkelte afdelinger.

2.3 Klausuler

Museet modtager/ indsamler ikke genstande, der er behæftet med klausuler, som støder mod retningslinjerne for museets virksomhed.

2.4 Uddeponeringer og udlån

Museet har uddeponeret en række genstande til andre museer.

Fra de arkæologiske undersøgelser bliver al knoglemateriale af dyr og mennesker uddeponeret på Zoologisk Museum og Antropologisk Laboratorium ved Københavns Universitet. Endvidere indsendes en stor del af de indleverede metalgenstande til danefævvurdering på Nationalmuseet.

2.5 Deponering eller indlån fra andre museer og institutioner

Vi modtager ikke deposita fra nyere tid, da museet ikke vil tage vare på genstande igennem mange år, hvorefter en ny generation ønsker tingene tilbage måske for at sælge dem.

I forbindelse med danefæindleveringer fra museets område er det et stærkt ønske, at genstandsmateriale indleveret til Nationalmuseet kan uddeponeres til Sydvestsjællands Museum i forbindelse med udstillingsvirksomheden, hvor dette kan ske under sikrede forhold.

2.6 Arkiver

Arkæologisk afdeling har i 2010 fortsat oprydningen i arkivalierne med en systematisk gennemgang af alle sager i sognearkivet, hvor sagerne er gennemgået sognevis, kontrolleret i forhold til det centrale register *Fund og Fortidsminder*.

Vores originale tegningsmateriale fra de arkæologiske undersøgelser ligger som GIS-filer opsplittet i de enkelte sagsmapper og desuden samlet i en række større tabeller med henblik på vedligeholdelse og løbende konvertering. Den ældre fotosamling mangler dog endnu at blive kontrolleret og "opklaret".

2.7 Bibliotek

De enkelte afdelinger har deres egne bogsamlinger. De består hvert sted af relevant faglitteratur, tidsskrifter, af lokalhistoriske værker samt bøger og tidsskrifter hidrørende fra de etablerede bytteordninger. Fælles for alle samlingerne er, at de fortrinsvis består af gaver suppleret med ganske få indkøb.

På Sorø Museum arbejder Helen D. Jensen som frivillig bibliotekar for Sydvestsjælland Museums fagbibliotek. Hun registrerer og opsætter afdelingens bøger efter folkebibliotekernes system.

3 Indsamling, erhvervelser, undersøgelser og forskning

3.1 Indsamling

Sydvestsjælland Museum har i 2010 fortsat sin praksis med kvartalsmøder i indsamlings- og registreringsgruppen. Til disse møder medbringer repræsentanter for de enkelte afdelinger genstande, som er blevet tilbudt. Her vurderer vi sammen, om det er noget, der skal indlemmes i museets fælles samling. Møderne har tillige den uddannende effekt, at de enkelte afdelingers indsamlingsansvarlige bliver trænet i at indsamle proveniensen eller "den gode historie", der knytter sig til genstandene.

I Arkæologisk afdeling er den primære indsamling foregået i forbindelse med afdelingens undersøgelser, hvorunder genstandene er registrerede. Det foregår udelukkende via Museernes Udgravningsdata, hvorfra vi kan overføre oplysninger om genstande, tegninger og fotos til det centrale, offentligt tilgængelige register og "Museernes Samlinger".

Til genstandsregistrering af de gamle sager fra det tidligere arkæologiske virke har vi af Kulturarvsstyrelsens registreringspulje fået en bevilling på 300.000 til registrering og overførsel til REGIN via en fællesmuseal applikation. Dertil er udarbejdet en intern database med sagsoplysninger (Vi gennemgår nu sagerne for 3. og forhåbentlig sidste gang). Det bliver dejligt at få et totalt overblik over vores sager og genstande fra det arkæologiske virke, der strakte sig fra midt i 1980'erne (Produktionshøjskolen) til 2000 – vi fik dog ikke penge fra Kulturarvsstyrelsen til at gennemgå genstandene med henblik på at lave de "ikke-eksisterende" genstandslistes. Projektet er påbegyndt i 2009 og vil blive afsluttet i 2011.

Eksempler på indkomne genstande i 2010

Der er i alt kun indtaget få genstande i de enkelte afdelinger i 2010.

Et eksempel er en kegle fra keglebanen på Sommerrestauranten Parnas i Sorø, 1915.

Den indleverede kegle er en kasseret kegle fra 1915, som keglerejser Povl Svend Nielsen (født ca. 1900) gemte som souvenir Han arbejdede som voksen som cementstøber på Frederiksberg. P.S.N's søn Robert Svend Nielsen (født 1931) arbejdede også som keglerejser på Parnas som ung mand. Han blev som voksen muremester.

Parnas er en institution i Sorø, som har betydet meget i flere generationers forlystelsesliv i og omkring Sorø. I den forbindelse giver det god mening at indsamle en enkelt genstand derfra sammen med historien om de mennesker, der har haft tilknytning til stedet.

Slagelse Museum har modtaget et maleri af et tidligere teglværk syd for byen, og et maleri af et nu forsvundet gæstgiveri "Rosen" i Rosengade.

Sydvestsjælland Museum har modtaget genstande fra en familie med tilknytning til Slagelse, som har afleveret ved tidligere lejligheder. Indsamlingen er blevet suppleret med skriftlige beretninger samt interview med giver. Fra at være en forholdsvis lille sag i det gamle Sorø Amts Museum har vi nu stykket en større historie sammen om en familie og dens liv i Slagelse. Den afdøde hustru til giver var elev i børnehaven ved Dyhrs skole hvor hun senere vendte tilbage som lærer. Giver har været ansat i Slagelse kommune og været med i den tidligste it-alder dér.

3.2 Erhvervelser

Museets samlinger er meget omfattende, og det påhviler den enkelte afdelingsleder at undersøge, om de genstande, der bliver tilbudt, har en proveniens, samt at de matcher museets arbejdsområder. Aktiv indsamling finder kun sted, når genstandene "fylder et hul" i samlingerne.

3.3 Undersøgelse og forskning

3.3.1 Forhistorie og middelalder (arkæologi)

De arkæologiske undersøgelser nåede i 2010 et foreløbigt minimum med kun 17. Der har dog været tale om et par forholdsvis store forundersøgelser og undersøgelser, dels på Slagelse Omfartsvej og dels i Rosengade i Slagelse, hvor vi fulgte ledningsarbejderne og registrerede spændende brikker til Slagelses middelalderlige historie. Vi fik her bekræftet observationerne fra Gammeltorv, hvor det viste sig at Slagelses gadenet i den del af byen synes helt nyanlagt omkring 1300 eller meget kort derefter. Under gadeforløbene fra 1300-talet gemte sig dele af bygninger og en smallere gade fra middelalderens tidlige del. I forbindelse med nedlægningen af et højspændingskabel ved Stignæs blev der undersøgt bebyggelsesspor fra både jernalderen og bondestenalderen og det samme har vist sig ved forundersøgelserne til Slagelses vestlige omfartsvej, hvor vi dog kun enkelte steder har fundet velbevarede bebyggelsesspor, der kræver en grundigere undersøgelse.

Type ↓ Årsag →	Anlægsarbejde	Byggemodning	Byggeri	Jordarbejde	Naturgenopretning	Vandhul	Vejanlæg - større	Div./Andet
MindreForundersøgelse	1		2			1		
Registrering								1
StørreForundersøgelse	3	2	3	1	1		1	1

Type ↓ Årsag →	Offentlig	Privat
MindreForundersøgelse	2	2
Registrering		1
StørreForundersøgelse	9	3

Tabel 1 Oversigt over antal arkæologiske undersøgelser i 2010 fordelt på undersøgelsestyper og årsag samt på undersøgelsestyper og bygherres status som offentlig eller privat.

Forsknings- og uddannelsesudgravningen på lokaliteten Belmont, Unst på Shetland

I 2010 blev rapporten fra forsknings- og uddannelsesudgravningen på *vikingetidsgården Belmont* på øen Unst, Shetland afsluttet. Projektet var ikke indarbejdet i Sydvestsjælland Museums budget, så museets ansøgte Kulturarvsstyrelsen om økonomisk støtte til at færdiggøre den sidste rapport. Ansøgning blev imødekommet med 198.000 kr.

Udgravningen er en del af et større internationalt, tværvideenskabeligt forskningsprojekt "The Viking Unst Project", der blev påbegyndt for godt ti år siden af bl.a.

Museumsinspektør Anne-Christine Larsen. Projektets formål er at beskrive karakteren af vikingernes ekspansion i det nordatlantiske område, og undersøgelserne omfatter bl.a. undersøgelser af de tidlige kirker, stednavnene, de maritime forhold, kulturmødet med pikterne, den norrøne bosættelsesstruktur samt de økonomiske og ressourcemæssige vilkår på Shetland i vikingetiden og den tidlige middelalder. Lokaliseringen af de skandinaviske bosættelser i immigrationsområderne på Unst har hidtil resulteret i identificering og dokumentation af over 40 bosættelser fra Vikingetid og/eller tidlig middelalder. The Viking Unst Project har koncentreret undersøgelserne af de norrøne bebyggelser omkring tre lokaliteter - Belmont, Hamar og Underhoull. I projektet deltager foruden de involverede museer også Københavns Universitet, Bradford University, University of Aberdeen, Sterling University, Historic Scotland og Shetland Amenity Trust. De arkæologiske undersøgelser er hovedsagelig betalt af Heritage Lottery Fond, men er også finansieret af de involverede museer og universiteter.

Udgravningen af den norrøne Belmont-gård er blevet foretaget under ledelse af Anne-Christine Larsen, der i samarbejde med Københavns Universitet og Shetland Amenity Trust har gennemført tre udgravningssæsoner på denne lokalitet. I Belmont-udgravningen har arkæologer og studenter fra Danmark, Skotland og Island arbejdet sammen med frivillige fra Shetland og Skotland. Udgravningen har i alle sæsoner også fungeret som uddannelsesgravning for 1. års studenter på deres første udgravning, hvor de lærer alle de fundamentale udgravningsteknikker og – metoder. Desuden har et vigtigt element været indføring i de mest basale formidlingsteknikker og formidlingsprocesser herunder bl.a. afvikling af rundvisninger på vikingetidsgården, oldsagsfremvisning samt mindre foredrag.

Projektet er et forskningsmæssigt Outreach projekt, der både har involveret forskere fra flere forskellige lande og styrket det internationale samarbejde og den internationale interaktion landene imellem. I Belmont udgravningerne har således deltaget forskere og studenter fra museer og universiteter i Danmark, Skotland, England og Island. Alle udgravningerne har desuden fungeret som uddannelsesgravninger: På Belmont for studenter fra Københavns Universitet og på Hamar/ Underhoull for studenter fra Bradford University. I undersøgelserne er anvendt både danske og britiske udgravningsmetoder, - teorier, -strategier og – traditioner, der har haft relevans for projektets overordnede koncept. Der er således hentet en stor mængde viden hjem til Danmark.

Overordnet har projektet kunnet bidrage til dansk arkæologi med følgende:

- Ny viden om vikingerne i immigrationsområderne

- Viden om anderledes undersøgelsesmetoder og – teorier
- Styrket det tværfaglige samarbejde på tværs af grænserne
- Styrket forskningen på museerne
- Styrket samarbejdet mellem museerne og universiteterne
- Været med til at sikre fagets interesse hos den nye generation

Projektet har således kunne styrke forskningen og samarbejdet lokalt og på tværs af grænserne mellem museerne og universiteterne. Erfaringerne fra The Viking Unst Project kan bl.a. bruges direkte i den aktuelle debat, der føres i Danmark i dag, vedrørende samarbejde på tværs af grænserne og mellem museerne og universiteterne. Projektet har kunnet vise en af de veje frem, der kan fokuseres på, når man vil styrke forskningen på museerne og styrke samarbejdet mellem museerne og universiteterne. Projektet har ligeledes kunnet styrkelse interaktionen mellem de enkelte lande og deres anvendte teoretiske og metodiske aspekter. Britisk arkæologi har i mange år haft et veludviklet samarbejde med alle relevante naturvidenskabelige nabodiscipliner i forbindelse med arkæologiske udgravninger. Et sådant samarbejde spiller nu også en større og større rolle i udviklingen af de danske udgravningsprocedurer og -system selvom der ikke er tale om et nyt fænomen.

Belmont undersøgelserne har bl.a. haft til hensigt at afgrænse, udgrave og kortlægge bebyggelsens karakter og potentiale. Udgravningerne har afsløret et norrønt gårdskompleks i syv faser begyndende med et traditionelt vikingetids langhus med buede langvægge, indre tagbærende stolper og anlagt ned ad skråningen (omtrent Ø-V) i det veldefinerede bopladsområde, der ligger ca.30 meter over havet. Byggematerialet har hovedsagelig været lokalt materiale – sten og tørv – og huset har haft en øvre beboelsesende og nedre staldende. Gården udvikles med forskellige tilbygninger og afsluttes bl.a. med et mindre langhus anlagt ovenpå den nedre del af det oprindelige langhus. Det norrøne gårdskompleks har været i brug fra ca. midten af 900-tallet til ind i det 13.-14. århundrede. Det ligger placeret i et såkaldt marginalområde, men der er alligevel tale om en regulær gård. Undersøgelserne har indtil nu antydnet, at gårdens økonomi har været baseret på bl.a. en pastoral økonomi med udnyttelse af lokale klæberstensbrud med henblik på produktion af genstande samt formentlig distribution. Der er ligeledes dokumenteret bl.a. ekstensiv smedevirksomhed på pladsen. Efterfølgende naturvidenskabelige undersøgelser vil kunne bidrage væsentligt til en nærmere forståelse af den norrøne økonomi på pladsen. Den endelige udgravningsrapport er produceret i et samarbejde mellem Anne-Christine Larsen og to af de arkæologer, der har deltaget i udgravningen - Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen og Kamma Poulsen-Hansen. Det er planen, at publicere resultaterne fra undersøgelserne af alle bosættelserne under Viking Unst Projektet.

3.3.2 Nyere tid

Museet har i 2010 arbejdet med forskellige vinkler af nyere tids kulturhistorie.

I forbindelse med den kommende cykel og vandresti "Fodsporet", ansøgte museet Skov- og Naturstyrelsen (nu Naturstyrelsen) om at få opgaven med at indsamle viden om nyere tids

kulturhistorie, der skal bruges i formidling på Fodsporet. Til dele af opgaven, ansatte vi cand. public Rune Reggelsen Skjold, der sammen med museets faste stab, udførte opgaven.

Museet har deltaget og deltager fortsat i fælles nordisk samarbejde NORDSAM, som er en samarbejdsplatform for nordisk samtidsdokumentation, mellem Nordens museer. Det fælles tema er *Brød i Norden*, hvor Sydvestsjællands Museums fokus er at styrke formidlingen af Skovsgårds Bagerimuseum i digitale medier (hjemmeside). Arbejdet er påbegyndt i 2010 og ventes afsluttet i 2011.

Som støtte til kulturkørekontrets undervisningsmateriale om Åmosen der lanceres i 2011, har afdelingen for Nyere Tid videointerviewet en række informanter om Åmosen og livet dér i 1940-1950'erne.

Det regionale speciale, Undervisning og uddannelsessteder

SVM's primære indsats indenfor det regionale speciale i 2010 har ligget indenfor arbejdet med "Kulturkørekont – Historie til Alle tider".

3.3.3. Opgaver, jf. Museumslovens kapitel 8

De statsanerkendte kulturhistoriske museer er pålagt en væsentlig opgave med at gennemgå samtlige byggetilladelser, nedrivningstilladelser, lokalplaner, kommuneplaner og regionsplaner for at "virke for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden" (§ 23 i Museumsloven). I 2010 modtog Sydvestsjællands Museum materiale fra kommunerne indenfor samvirket og fra det arkæologiske ansvarsområde i meget forskelligt omfang.

Indenfor arkæologi

Museet har modtaget lokalplaner fra alle tre kommuner og udtalt sig til samtlige vedrørende arkæologiske interesser. Som tidligere år er det meget varierende, i hvilket omfang, hvilken form og med hvilken stabilitet kommunerne har sendt byggetilladelser, landzonetilladelser og dispensationer fra naturbeskyttelsesloven (jf. bestemmelserne i museumslovens § 23 – 24).

Indenfor nyere tid

Ligesom for det arkæologiske arbejdsfelt gælder det, at det er meget varieret, hvad museet modtager fra kommunerne. I princippet modtager museet sagerne i én bunke, og det har så i de fleste tilfælde været op til en vurdering i den arkæologiske afdeling, om der skulle medfølge en udtalelse fra nyere tid. Samtlige sager bliver journaliseret i ét fælles journalnummersystem. Det bliver noteret i den enkelte sag, hvis der bliver sendt en udtalelse fra nyere tid.

Det tilstræbes at sende udtalelser i samtlige lokalplansager. Bemandingen indenfor nyere tid har fortsat medført en næsten ikke eksisterende sagsgang hér. Der er ikke tid eller personale til at sætte sig ordentligt ind i det meget store materiale, der allerede findes om det lokale kulturmiljø, og der er ikke tid til at rejse rundt og besigtige, som det burde ske.

På dette væsentlige område mærker vi klart, at vi stadig ikke har haft tilstrækkelig normering til varetagelse af opgaver indenfor nyere tid.

4 Konservering og bevaringsarbejde

4.1 Konservering

I 2010 har museet haft en ekstraordinær stor opgave i forbindelse med en gennemgang af samlingerne på Skælskør Bymuseum. Til dette arbejde blev museets registrator købt fri. Sammen med konservator Pia Lyngberg-Larsen, Bevaringscenter Næstved skulle hun gennemgå hele samlingen med henblik på at udarbejde en bevaringsplan for denne meget udsatte samling. Afdelingens frivillige deltog med stort engagement i opgaven, som blev løst i den værste vinter længe. Skælskør Bymuseum befinder sig i et 1500-tals hus som vi ikke kan opvarme om vinteren, så der er stor grund til at gennemgå samlingen hér, hvor indeklimaet lider under forholdene. Opgaven er beskrevet mere udførligt i årsberetningens første kapitel.

Bevaringscenteret i Næstved bliver anvendt som konsulenter, når der opstår særlige behov ligesom de fører tilsyn med museets samlinger og deres opbevaring. Når museet står overfor særlige udfordringer f.eks. ved skadedyrsbekæmpelse eller ved udstilling af arkæologisk materiale, bidrager de ligeledes med deres specialviden.

Konserveringscenteret udvikler endvidere særligt tilrettelagt undervisningstilbud for museets frivillige og ansatte. I 2010 var det et pakkekursus, som skal anvendes i forbindelse med den store magasinflytning.

I 2010 er følgende blevet konserveret:

6 fuglekongeskiver (Bevaringscenter Køge)

Maleri fra Slagelse, maleri i ramme, kop, rangle, Richs papskilt, sparebøsse og blikskilt, sølvske, gennemgang og stabilisering af 21 Dalsgaards malerier og 10 anskuelighedstavler. (Bevaringscenter Næstved)

På det arkæologiske felt er konservering primært foregået i forbindelse med betalte undersøgelser, hvor bygherre har betalt.

Museet disponerer over en stor kummefryser til konservering af mindre nyindkomne genstande.

4.2 Bevaring

Bygningsbevaring støttes aktivt af museet i samarbejde med kommuner, stat og lokale bevaringsforeninger samt de involverede husejere.

Gennem lokalplanerne følger museet udviklingen på området, og vil i givet fald fremkomme med indsigelser.

I museumslovens ånd skal der arbejdes for bevaring af væsentlige, skjulte/usynlige fortidsminder, hvor de ligger. Arbejdet hermed kræver overblik og effektiv behandling af plansager, jf. betragtningerne og prioriteringerne i afsnit 3.3.

I samarbejde med Nationalmuseet vil Trelleborg og dens omgivelser løbende blive vedligeholdt.

Indsamlede genstande vil blive konserveret i det omfang, det skønnes nødvendigt, og der findes midler til det.

5 Formidling

Besøgstal

Sydvestsjælland Museum havde i 2010 besøg af i alt 53.897 gæster (49.923 gæster i 2009). Det fordeler sig på afdelingerne således:

Vikingeborgen Trelleborg 27.949 – (29.108 i 2009)

Slagelse Museum 5.707 – (5.310 i 2009)

Sorø Museum 9.920 – (9.586 i 2009)

Skælskør Bymuseum 3.795 – (2.793 i 2009)

Flakkebjerg Skolemuseum 1.152 – (1.259 i 2009)

Skovsgaard Bagerimuseum 2.843 – (1.864 i 2009)

Herudover:

Kulturkørekort 2.531 (2.486 i 2009). Dette tal dækker alene de formidlingstiltag, som ikke er foregået på en af museets afdelinger, primært på skoler og institutioner i lokalområdet. De børn og voksne, der har været på en af museets afdelinger indgår i den ovenstående statistik.

Deltagere i særarrangementer i 2010 – 1778 personer mødte museet i forskellige formidlingsammenhænge uden for de almindelige rammer. Hertil kommer estimeret besøgende 1.200 børn på Vikingeborgen Trelleborg, der er gået uden om den normale registrering af gæster. De optræder derfor ikke i den officielle statistik, som alene baserer sig på de daglige indberetninger.

Endelig kommer de mange besøgende på museets interaktive tjenester. Der har været i alt 504.580 hits på museets hjemmeside. Det drejer sig om 57.969 individuelle brugere/ besøgende.

Særarrangementer uden for museet i 2010

De aktiviteter, museet gennemfører udenfor egentlige bygninger, er foredragsvirksomhed, byvandring og meget andet, der berører en lang række mennesker, og som ikke indgår i den officielle museumsstatistik. Der findes ikke en rubrik til optælling af mennesker, som har modtaget en kulturhistorisk ydelse uden at se en af museets udstillinger. Derfor kan besøgstal kun give en billede af én side af museets aktiviteter.

Til gengæld noterer museets medarbejdere på SVM's intranet, når de har bidraget til et eksternt arrangement, med titel og antal besøgende. Herfra præsenteres et udpluk.

Barda i Sorø

Den 5. september deltog museet endnu engang i rollespilsfestivalen Barda, som Sorøegnens Erhvervs- og Turistkontor arrangerer i samarbejde med DR. Museet havde fået stillet et stort telt til rådighed, hvorfra der blev malet våbenskjold, leget gamle lege og støbt tinsmykker. Arrangementet dannede en god ramme for vores formidling, og de forskellige aktiviteter tiltrak mange børn og voksne. Samtidig havde museet medbragt en del salgs- og PR materiale for kulturkørekortet. Det blev til en del samtaler med lærere, der gerne ville vide mere om museets koncept.

I alt var mere end 950 mennesker forbi museets telt.

Museumshaven og gården

I Sorø besøger mange mennesker museets gård i museets åbningstid. Derfra har de adgang til Joakim Bursers apotekervej med tilhørende madpakkehave og havestue, som frit kan besøges. Denne gruppe af besøgende er indgået i statistikken i det omfang, det er muligt at tælle dem.

Gården danner samtidig ramme for en række arrangementer eller aktiviteter i Sorø. Den første weekend i august er det en tradition, at Lions i Sorø indretter gården til restaurant "Løvegrotten". Holbergteateret optrådte i gården i juni, hvor gården var indrettet med cafémiljø.

I haven og havestuen er der en lille plancheudstilling, hvor vi fortæller om nogle af havens planter.

5.1 Permanente udstillinger

Slagelse Museum

En nyopsætning af en permanent el-udstilling om elektricitets historie og udvikling i Slagelse åbnede den 3. juli.

Skovgårds Bagerimuseum

Afdelingen har nyopstillet vedr.

Kirkens brød i middelalderen.

Kagerullens historie.

Historien om brødmaskinen fra Ringsted.

Trelleborg

Museet arbejder på at få en nyopsætning af den permanente udstilling på Trelleborg. I denne forbindelse har bl.a. museets formidlergruppe arbejdet med idéudvikling til den fremtidige formidling og undervisning.

Museet samarbejder med ERIK MØLLER ARKITEKTER om udviklingen af et udstillingsoplæg og – koncept. Det foreligger nu et skitseforslag til et udstillingskoncept, der danner baggrund for det videre planlægnings-, produktions- og afviklingsforløb.

5.2 Særudstillinger

Museets afdelinger har en tradition for at lave en del særudstillinger i løbet af året. Udstillingerne bliver til dels gennem målrettet indsats af museets personale og frivillige, som i deres årsplaner har udvalgt forskellige temaer i løbet af året, men også via henvendelser fra interesserede, som har noget på hjertet, og som gerne vil udstille egne eller lånte genstande på en af afdelingerne. Museet ser positivt på sådanne henvendelser, som i hvert tilfælde bliver behandlet og vurderet seriøst.

Flakkebjerg Skolemuseum

Børnebøger om skolehistorie.

Skovsgårds Bagerimuseum

Rugbrød i gamle dage.

Fra korn til brød.

Slagelse Museum

Særudstilling i anledning af Slagelse Elværks 100 års jubilæum.

"Hvad er det". De besøgendes viden blev sat på prøve.

Særudstilling med segl og løvkni fra Danmark og udlandet.

Juleudstilling med to generationers julepynt fra Slagelse.

Skælskør Bymuseum

Påske: Tegninger og raderinger af byens huse.

Sommer/efterår: "Fra vaskebræt til elektrisk vaskemaskine"

Malerier og tegninger af Karl Larsen, en gammel Skælskør-dreng, som fra USA støttede mange ting i Skælskør bl.a. Bymuseet.

I efterårsferien var der stor succes (ikke mindst for de voksne) med "find genstande og gæt, hvad de har været brugt til".

Jul: Julepyntet museum med salg af legetøj, lys, glansbilleder, the og kaffe m.m

Sorø Museum

"Broderi i lange baner", hvor afgangselever fra den klassiske broderiskole viste deres produktioner.

Lokale kunstnere udstillede glas, keramik og vævning til Kyndelmisse

Sorø Museum valgte herefter i 2010 at have et gennemgående tema for afdelingens særudstillinger. *Tro og overtro*:

Tro og overtro om årsskifte og varsler

De underjordiske. En gennemillustreret udstilling, der fortalte om de specifikke væsener, der har huseret i Sorø og omegn.

Barnetro. Religiøse motiver af Christen Dalsgaard i en kulturhistorisk belysning.

Planter og overtro. Udstilling i Joachim Bursers have

5.3 Anden formidling

Kulturkørekorret / Skoletjenesten

I 2010 har Kulturkørekorret – Skoletjenesten gennemført 378 arrangementer for i alt 5.163 personer. Heraf er 3.176 fra skoler og SFO, 1.042 fra daginstitutioner, mens 945 personer har deltaget i øvrige undervisnings- og formidlingsaktiviteter, som Kulturkørekorret har gennemført som en del af museets anden formidling. Herunder efterårsferie på Trelleborg, vandrefestival i Sorø og Barda i Sorø.

Der er blevet udviklet 2 nye faste undervisningsforløb ligesom alle eksisterende undervisningsforløb er blevet gennemgået og tilpasset Fælles Mål 2.

De nye forløb er målrettet henholdsvis indskolingen og mellemtrinnet. Det drejer sig om: "Sans for kulturhistorie – Fra sten til stål" (målgruppe: daginstitutioner - 2.klasse) og "De underjordiske" (målgruppe: 3.-4. klasse). Desuden har Skoletjenesten planlagt og gennemført en række særarrangementer og særlig tilrettelagte undervisningsforløb for skoler og daginstitutioner i regionen.

Skoletjenesten har også startet et større udviklingsprojekt, som rækker udover 2010: "Åmosen mellem fortid og fremtid – en digital kilderessource" (målgruppe: 7.-9.klasse). Dette projekt indgår som en del af et særligt satsningsområde omkring udvikling af digitale undervisningsressourcer, hvor Kulturkørekontoret indgår i et samarbejde med lokale folkeskoler, DPU og kulturinstitutioner i regionen.

Øvrige opgaver i Skoletjenesten i 2010 har bl.a. omfattet: udvikling og vedligeholdelse af hjemmeside, udarbejdelse af sæsonfoldere og nyhedsbreve, opdatering af undervisningsforløb og lærervejledninger til Fælles Mål 2, udvikling af PR-strategi samt daglig drift, koordination og administration af Skoletjenesten. Herunder deltagelse i møder, seminarer og faggrupper. Som et led i arbejdet med at vedligeholde og udvikle de enkelte undervisningsforløb er der blevet udarbejdet formidlemapper med manuskripter, baggrundsmateriale, programmer m.m., der løbende bliver revideret og tilpasset på baggrund af elev- og lærerevalueringer samt undervisernes indhøstede erfaringer. Dette redskab har vist sig at være yderst relevant og vigtigt mht. at skabe bevidsthed om egen praksis og fastholdelse af viden.

Opbygning og konsolidering af den nye Skoletjeneste har fortsat været en hovedopgave i det forgangne år, men vi er begyndt at se mange genbesøg og bookinger fra skoler og daginstitutioner i regionen, ligesom der også er kommet besøgende fra skoler udenfor vores lokalområde, f.eks. København.

Skoletjenestens faste undervisningsforløb dækker et bredt fagområde fra forhistorien over vikingetiden til nyere tids kulturhistorie. Faste undervisningsforløb, som er blevet gennemført i løbet af året, er: "Sans for Kulturhistorie – leg i historien" (målgruppe: Daginstitutioner, førskolegruppe – indskoling); "Sans for Kulturhistorie – Jorden rundt" (målgruppe: Daginstitutioner, førskolegruppe – indskoling); "Sans for Kulturhistorie – Nordiske guder" (målgruppe: Daginstitutioner, førskolegruppe, indskoling); "Sans for Kulturhistorie – Fra sten til stål" (målgruppe: Daginstitutioner, førskolegruppe, indskoling); Skole som i gamle dage" (målgruppe: 1. – 3. klasse); "Arkæologi i børnehøjde" (målgruppe: 3.- 4. klasse), "De underjordiske" (målgruppe: 3.-4. klasse), "Kampen om Vårbygårdøllet" (målgruppe: 5. – 6. klasse); "På sporet af Darwin" (målgruppe 7.-9. klasse) og "Klosterliv og middelalder" (målgruppe: 7.– 9. klasse). Sidstnævnte er en digital undervisningsressource, som lærer og elever selv aktiverer i forbindelse med undervisningen.

De fleste forløb er blevet gennemført hele året. Det er kun de to forløb "Arkæologi i børnehøjde" og "Kampen om Vårbygårdøllet", der har været begrænset til perioden 1. april – 1. oktober, idet en del af aktiviteterne foregår udendørs.

Det har været vigtigt at udbrede kendskab til alle eksisterende og nye undervisningsforløb som en del af opbygningen og konsolideringen af den nye Skoletjeneste, der ved udgangen af 2010 er over halvvejs i sin 3-årige etableringsperiode. I denne periode eksisterer Skoletjenesten som et udviklingsprojekt, hvis drift er sikret til og med udgangen af 2011.

Dette har stillet store krav til formidlerne om fleksibilitet og faglig bredde, idet alle har skullet varetage undervisning indenfor et meget bredt fagområde. Her har alle formidlere

udvist et utrolig stort engagement, og der er kommet mange positive tilbagemeldinger fra brugerne af undervisningstilbuddene.

Udviklingsopgaver

Ifølge den aftale der er indgået mellem Sydvestsjælland Museum og Sorø og Slagelse kommuner skal skoletjenesten udvikle 1-2 nye undervisningsforløb/materialer årligt. Hertil kommer kompetenceudvikling i form af lærerkurser m.m. I indeværende skoleår har det resulteret i et nyt forløb for indskoling om arkæologi, et undervisningsforløb om de underjordiske til mellemtrinnet samt et lærerkursus om Absalon, middelalder og historieundervisning.

Fra sten til stål

Dette nye undervisningsforløb er målrettet daginstitutionernes førskolegrupper -2. klasse og indgår som nyt forløb i undervisningsrækken "Sans for kulturhistorie", der dækker over de fire undervisningsforløb: "Leg i historien", "Jorden rundt", "Nordiske guder" og "Fra sten til stål". Undervisningen foregår på egen skole/institution eller på Slagelse Museum eller Sorø Museum, og der er fokus på dialog og bevægelse.

I Fra sten til stål lytter børnene til historien om Birk og Lærkes liv i stenalderen. De rører ved stenalderting, laver bevægelser til historien og mærker stenalderen på egen krop. Børnene kigger på genstande fra en stenaldersansekassen og snakker om, hvad tingene er lavet af, og hvad man brugte dem til og hvilke moderne genstande, der passer til genstandene fra sansekassen.

Alle "Sans for kulturhistorie" -forløb stimulerer børnenes glæde ved kunst og kultur, og gør dem opmærksomme på forskelle i forskellige kulturer - hvad enten der er tale om stenalderen i Fra sten til stål, vikingetiden i "Nordiske guder", bedstemors barndom i "Leg i historien" eller andre nationers kulturtræk i "Jorden rundt". Børnene bliver øvet i at lytte til hinanden og modtage fælles beskeder, samtidig med at deres sprog og begrebsforståelse bliver udviklet. Børnene får mulighed for at udvikle deres sociale kompetencer, samtidig med at de afprøver kroppens funktioner og gør erfaringer i at koble bevægelse og sprog.

Sans for kulturhistorie repræsenterer en sanselig tilgang til kulturhistorien, hvor børnene via genstandene i sansekasser samt gennem dialog og forskellige former for aktiviteter og leg bliver introduceret til stenalderen, nordisk mytologi, børneliv i gamle dage eller andre nationers kulturtræk. Der bliver præsenteret forskellige samarbejdsøvelser og voksenstyrede lege, som træner børnenes bevidsthed om egne og andres grænser og udvikler deres selvsigt og empati. Forløbene er udviklet i forhold til fælles mål og pædagogiske lærerplaner.

De underjordiske

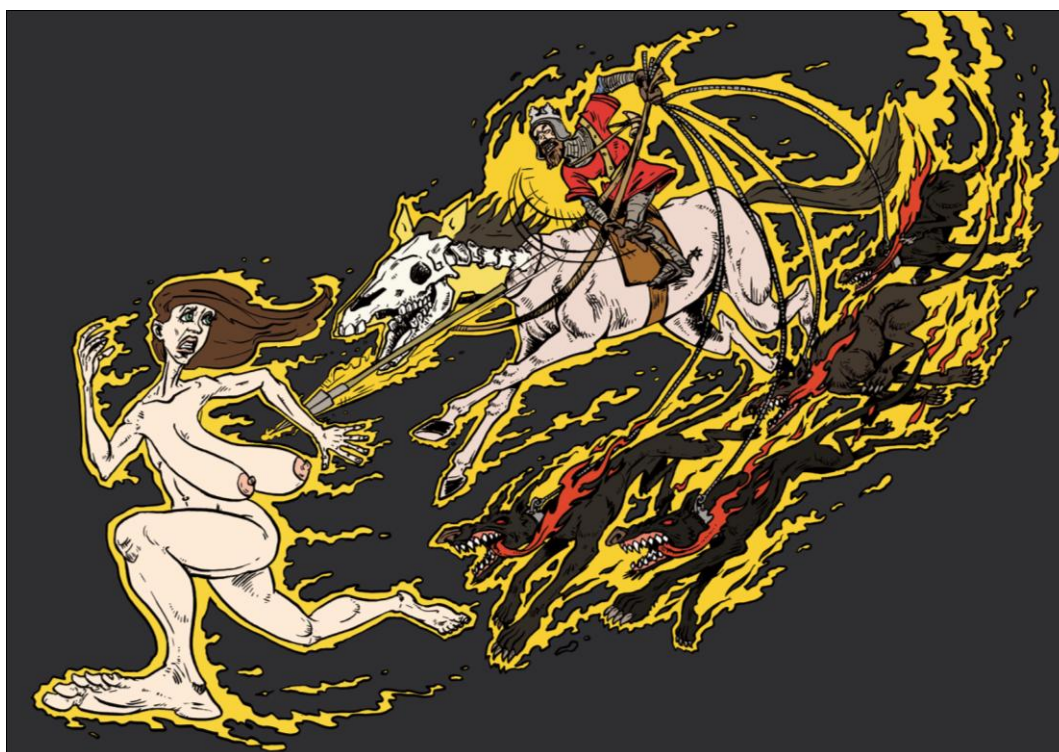
Forløbet "De underjordiske" tager udgangspunkt i de underjordiske væsener, som vi kender dem fra lokalområdet. Ved brug af billeder og rollespilselementer møder vi trolden, nissen og ellekvinden. Eleverne prøver kræfter med vandrehistorier, bliver udfordret i 1800-tallets overtro og hører historier i bondekøns stue. Afslutningsvis dyster klassen om, hvem der har høstet størst viden om de underjordiske væsener. Forløbet foregår på egen skole, Sorø Museum eller Slagelse Museum.

Formålet med forløbet er at gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og historie gennem arbejdet med lokale sagn og overtro. Forløbet er med til at give eleverne indblik i

menneskers liv og livsvilkår for ca. 200 år siden, herunder menneskers samspil med naturen.

Gennem arbejdet med sagn og mundtlig fortælling fremmes elevernes oplevelse af og forståelse af litteratur og andre udtryksformer som kilder til kulturel identitet. Elevernes indlevelsessevne og deres historiske forståelse vil blive udfordret. Forløbet fremmer en åben og analytisk indstilling til forskellige udtryksformer fra samtiden samt fra andre perioder og kulturer.

Undervisningsforløbet giver eleverne indblik i den religiøse dimensions betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og dets forhold til andre. Eleverne vil i mindre grupper blive udfordret i at lytte og bruge sproget alsidigt i samspil med andre samt kunne påpege sammenhænge mellem billede, tekst og kropssprog.

Figur 4 Kong Volmer og Slattenpatten. Illustration Erik Petri © Sydvestsjælland Museum.

Undervisningsforløbet tilgodeser forskellige læringsstile og er tilpasset Fælles Mål for dansk, historie, og kristendomskundskab. Til forløbet findes et kompendium med sagn fra Slagelse, Sorø og omegn. De forskellige historier og sagn er desuden via museets hjemmeside lagt ud som punkter i Googlemap, hvor elever og andre interesserede kan opsøge de underjordiske steder i lokalområdet.

Lærerkursus

Lærerkurset "Absalon, middelalder og historieundervisning" er udviklet og tilrettelagt i samarbejde med Københavns Museum, Skoletjenesten på Sjælland, CFU Sjælland og UCSJ. Kurset giver en introduktion og faglig fordybelse i kanonpunktet Absalon samt hvorledes det kan bruges i historieundervisningen. Der lægges i den forbindelse vægt på lokalsamfundet som ressource. Herunder hvordan hhv. Københavns Bymuseum, Sydvestsjælland Museum samt CFU kan inddrages i undervisningen.

Kurset er todelt således at modul 1 er forankret på hhv. Københavns Bymuseum og Sydvestsjællands Museum med faglige og didaktiske oplæg. I forbindelse med oplæggene er der tilrettelagt en række praktiske øvelser, som skal styrke deltagerens refleksion over kanonpunktet i relation til deres egen undervisning. Modul 2 består af en byvandring/ekskursion med udgangspunkt i hhv. København eller Sydvestsjælland (Sorø). Her introduceres lærerne til spor efter Absalon i byen og kulturlandskabet (on location) og der gives eks. på hvorledes lokalområdet kan inddrages i undervisningen i og omkring dette kanonpunkt.

Deltagerne introduceres yderligere til undervisningsressourcer og forløb på museerne, der kan indgå i historieundervisningen omkring Absalon og middelalderen.

Åmosen mellem fortid og fremtid – en digital undervisningsressource

Dette undervisningsforløb indgår i Kulturkørekontrets særlige satsningsområde vedr. udvikling af digitale undervisningsressourcer. Projektet er påbegyndt i foråret 2010 og forventes afsluttet maj 2011, hvorefter det vil indgå som en del af de faste undervisningsforløb. "Fra stenaldermand til tørvegarver" er målrettet 7.-9. klasse og kommer til at bestå af en digital undervisningsressource, som understøtter folkeskolens brug af interaktive tavler som didaktisk greb. Materialet vil via en række tematiske, historiske og geografiske nedslag give eleverne mulighed for at gå på opdagelse i Åmosen, som er et område, der rummer enestående kultur- og naturhistoriske værdier, men som fysisk set er meget svært tilgængeligt. Projektet er støttet af midler fra Kulturregion Midt- og Vestsjælland og er et samarbejdsprojekt mellem Kalundborg Museum, Holbæk Museum og Sydvestsjællands Museum.

Samtidig med den digitale ressource udvikles et fysisk undervisningsforløb, som skal finde sted på skolerne, hvor en museumsformidler aktiverer materialet. Der udbydes også et lærerkursus, som ruster lærerne til arbejdet med den digitale ressource på egen hånd, f.eks. som forberedelse til besøg af museumsformidleren. Forløbet understøtter folkeskolens arbejde med Fælles Mål samt enkelte punkter i historiefagets kanon.

Figur 5 Tørvegravning i Åmosen. Illustration Erik Petri © Sydvestsjælland Museum.

Samarbejde med DPU

I forbindelse med udviklingen af de digitale undervisningsressourcer har Kulturkørekontoret indledt et samarbejde med DPU. Rikke Ørngrøn og Karin Levinsen, begge lektorer ved DPU, fungerer således som konsulenter på projektet "Åmosen mellem fortid og fremtid". Der er også blevet tilknyttet studerende fra studiet IT-didaktisk design til dette projekt. De studerende har udarbejdet opgaver og gennemført forskellige tests og brugerundersøgelser i relation til projektet i løbet af foråret 2010.

Partnerskab med folkeskoler

Som et led i styrkelse af samarbejdet mellem museet og undervisningssektoren har Kulturkørekontoret indgået samarbejdsaftaler med udvalgte folkeskoler i Sorø og Slagelse kommuner. Således har Pedersborg Skole i Sorø og Kulturkørekontoret indgået en partnerskabsaftale, som omfatter en hel årgangs samlede skoleforløb fra 1.-9. klasse. Eleverne bliver introduceret til museet i 1. klasse, og hvert år skal der udarbejdes et særligt undervisningsforløb i tæt samarbejde mellem skolen og museet, således at museet bliver en naturlig del af elevernes samlede skoleforløb.

Nørrevangsskolen i Slagelse har ligeledes indgået en samarbejdsaftale med Kulturkørekontoret. Her er der i første omgang primært tale om udvikling af særlige undervisningsforløb målrettet de to yngste årgangsteams (1. + 2. klasse).

Fælles for begge samarbejdsaftaler er, at lærerne fra de to skoler indgår i en direkte sparring omkring udviklingen af særlige undervisningsforløb, der kan være med til at bygge bro mellem museets kerneydelser og undervisningssektoren, på en måde der er relevant for eleverne. De særlig tilrettelagte undervisningsforløb som er blevet udviklet igennem samarbejdet med de to skoler gennemføres i løbet af foråret 2011.

Særarrangementer i Kulturkørekontoret

På baggrund af erfaringerne fra det foregående skoleår har Kulturkørekontoret i løbet 2010 gennemført en række særarrangementer og særligt tilrettelagte undervisningsforløb. Blandt særarrangementerne var:

Stenalder på Sorø Museum

I februar blev 3. og 4. klasser inviteret tilbage til stenalderen på Sorø Museum, hvor de fik en personlig og sanselig introduktion til livet i Danmark for 6000 år siden. Arrangementet blev brugt til at introducere et af Skoletjenestens nyeste undervisningsforløb "Sans for Kulturhistorie – fra sten til stål". Gennem en historiefortælling oplever børnene de to stenalderbørn gå på opdagelse i skoven, hjælpe deres forældre med at passe gården og tage på hjortejagt og fisketur - alt imens børnene kigger på, rører ved og snakker om de redskaber og husgeråd, som ligner dem man brugte i stenalderen. Efterfølgende undersøger børnene sammen med formidleren, hvordan verden har udviklet sig fra stenalderen til i dag ved at sammenligne stenalderens redskaber og husgeråd med deres moderne paralleller. Endelig kommer børnene på opdagelse i Sorø Museums stenalderudstilling "De levende og de døde".

Løgn og latin

Et andet af årets særarrangementer var "Løgn og latin" for 4.-6. klasse. Her blev eleverne inviteret på en rejse tilbage i tiden - til dengang mange børns hverdag var præget af snavs

og fysisk arbejde og kun en lille heldig skare fik lov til at tilbringe dagene på de hårde bænke i latinskolen. Særarrangementet satte fokus på skole- og børneliv i Danmarks provinsbyer for 200 år siden, og Slagelse Museums stemningsfulde handelsgade og dystre latinskole dannede ramme om forløbet.

Nordiske guder på Trelleborg

I maj 2010 blev der gennemført en række forløb omkring nordiske guder på Vikingeborgen Trelleborg. Ligesom sidste år var der stor tilslutning til disse arrangementer, som var med til at give yderligere liv til de autentiske rammer omkring dette fæstningsanlæg, hvor eleverne får mulighed for at leve sig ind i vikingetiden.

På sporet af Darwin

I andet år i træk er dette undervisningsforløb, der er blevet udviklet i samarbejde med Slagelse Naturskole blevet udbudt til udskolingen i Slagelse. Sydvestsjælland Museum og Slagelse Naturskole står for gennemførelse af hver sin del.

Med udgangspunkt i Darwin og hans udvikling af evolutionsteorien styrker forløbet elevernes viden om og forståelse af historiske sammenhænge og grundlæggende biologiske begreber. Derved udbygges elevernes indsigt i menneskers skiftende liv og livsvilkår, og de videreudvikler deres viden om, forståelse af og holdninger til egen kultur samt til menneskers samspil med naturen.

Den kulturhistoriske del ("På sporet af Darwin") af dette undervisningsforløb indgår som en del af Skoletjenestens faste undervisningstilbud. Denne del består af et fysisk undervisningsforløb, som enten kan foregå på Sorø Museum / Slagelse Museum eller på de lokale skoler, hvor en museumsformidler kommer på besøg. Forløbet er opbygget som et postløb, hvor eleverne i grupper løser en række opgaver om Darwin og evolutionsteorien og løbende opsamler og formidler deres tilegnede viden ved at designe en tegneserie på en mini-pc, hvert hold får udleveret.

Vandrefestival i Sorø

I efteråret inviterede Skoletjenesten 3.-4. klassetrin på en vandretur i kulturhistorien i forbindelse med Sorø Kommunes deltagelse i årets vandrefestival. Børnene blev her præsenteret for Absalon og livet i middelalderen på den gamle kirkegård ved Akademiet. De hørte gamle historier og skrøner om de underjordiske ved filosofgangen. De oplevede børneliv i 1900-tallet i den grønne skov og blev en del af livet i stenalderen på Sorø Museum.

Jul på Skælskør og Slagelse Museum

I forbindelse med julen blev der gennemført en række særarrangementer på både Skælskør Museum og Slagelse Museum. Arrangementerne var målrettet daginstitutioner og indskolingen og de var meget efterspurgt og fik mange nye brugere til at besøge de to museer.

Andre udviklingsopgaver

SVM deltog i et tværkommunalt udviklingsprojekt omkring den nedlagte jernbane mellem Skælskør, Næstved og Slagelse i 2010. Fodsporet.

Vi fik en bevilling på 95.000 kr. af Naturstyrelsen til at købe personale fri til at udpege 40 væsentlige kulturhistoriske lokaliteter med tilstrækkelig potentiale til videreformidling. Opgaven blev løst af museumsinspektør Anne-Mette M. Andersen og projektansat journalist Rune R. Skjold. Opgaven omfattede litteratursøgning, research på alle de lokalarkiver der ligger i området samt på nationale arkiver med særlig jernbanehistorie, og enkelte interviews med ressourcepersoner. Materialet blev sammenfattet i en rapport som bliver anvendt i Naturstyrelsens videre formidling.

Det forventes at Fodsporet samt formidlingen af det bliver åbnet ultimo 2011.

Laugsrødderne

Slagelse Museum har startet en museumsklub for børn. Der afholdes månedlige arrangementer, hvor laugsrødderne bl.a. deltager i forskellige aktiviteter med relation til de gamle håndværk, som er repræsenteret på museet. De kommer til at prøve at støbe lys, smede ting, bage kager ligesom de også bliver tilbudt besøg på andre af museets afdelinger.

Øvrige særarrangementer på Slagelse Museum

Den 25/2 afholdt seniorakademiet (FOF) et arrangement på Slagelse Museum.

I foråret fire workshops om historiske håndværk for børn

I uge 7 og 42 var der aktiviteter for børn på alle hverdage. Formålet var at give viden om gamle håndværk og at børnene lavede noget praktisk, som de kunne tage med hjem.

30/10. "Nat på museet". Det mørkelagte museum var fyldt med overraskelser bl.a. "levende" spøgelse og hekse. Børnene skulle desuden løse forskellige opgaver i lommelygternes skær.

På Sct. Michaels Nat var der gang i det lokale kulturliv i Slagelse, og museet havde åbent hele aftenen.

Den 18/9. Historisk modeshow med deltagelse af SVM' afdelinger i samarbejde med kulturudvalget i Slagelse.

Den 14/11 afholdtes et stort julemarked (i år for 25. gang). Skovsgårds Bagerimuseum deltog.

Børnejuleklippedag.

"Det gamle Trykkeri" afholdt den 8/4 DM i håndsætning.

"Det gamle Trykkeri" afslørede årets kunstner. Et kunsttryk blev produceret.

Flakkebjerg Skolemuseum

Vi har forsøgt at udbrede budskabet om vores Outreach program med billeder og erindringskasser, men responsen har været sparsom.

Skovsgaards Bagerimuseum

Brød i Norden Anne Mette

Dansk mølle dag

Hashøj dagen

Jul på Skovsgaard - julebag og honninghjerter.

Skælskør Bymuseum

3. klasser fra Skælskør skole har fået omvisning om gamle dage. De var så interesserede, at de bagefter har skrevet om det i Skolebladet:

"Vi har været på bymuseum. Vi så mange gamle og spændende ting, fx et stort gammelt dukkehus, en købmandsbutik og gamle bøger med billeder i. Mange kunne godt lide det gamle dukkehus. Det var også rigtig pænt. Vi hørte om mange gamle ting og sager. Vi hørte bl.a. om hvordan de vaskede tøj i gamle dage, og skeletter der blev gravet op på en kirkegård. Det var nogle gode historier de fortalte dernede". (Forkortet af red.)

Sidst på året fyldte Kulturkørekorret Museet i mere end en uge med masser af glade børn, som fik historier og prøvede gamle lege. I øvrigt også til stor fornøjelse for museets frivillige.

Sorø Museum

Vinterferie på Sorø Museum: to dage med broderi og to dage med filtning af uld.

Se hvordan tiden går, og lav din egen tidslomme, Særarrangement i anledning af Momo-festival i Sorø kommunes børnekulturinstitutioner.

Temaaften med foredrag om Ingemann ved Sognepræst Kirsten Holm.

Temaaften med genstandsbingo om mad og husholdning.

Temaeftermiddag med foredrag om Åmosen i 1940'erne og 1950'erne.

Børne-sommerferieaktivitet: lav en amulet

Temaaften med foredrag "Kongens Borge" om arkæologiske undersøgelser ved Trelleborg.

Børne-efterårsferieaktivitet: historiefortælling, hvor nogle af de mange historier om lokale underjordiske blev foldet ud og supplerede udstillingen og det hæfte som blev produceret af Kulturkørekorret på baggrund af udstillingen om De Underjordiske.

To omvisnings-foredrag i særudstilling om Barnetro. Præst i Sorø Kirke Kirsten

Sveinbjørnsson kom og satte Dalsgårds malerier i perspektiv under emnerne: Den voksne barnetro og Julens grundfortælling på museum.

Jul på museet. Hvor mange nisser gemte der sig i udstillingerne? Med et spørgeark i hånden blev de mange børn og barnlige sjæle sendt rundt på Sorø Museum i hele december måned. Ca. 100 besvarelser hvoraf rigtig mange havde talt til de 140 nisser, der var sat op.

Sydvestsjælland Museum / ABM

Museets leder deltager som dommer i den historiske novellekonkurrence i samarbejde med arkiv og bibliotek i Slagelse. Det er et godt ABM samarbejde, som fungerer fordi der er et relevant fagligt indhold og en god kemi mellem institutionerne. I 2010 blev kredsen af kulturinstitutioner udvidet med Herreborgen Borreby, hvor godsejer Joachim Castenschiold åbnede op for Riddersalen i forbindelse med præsentationen af årets vindernovelle. Det var den perfekte ramme ikke mindst fordi vindernovellen handlede om alkymisten Valdemar Daa, der blev forvist fra Borreby, da han havde sat formuen over styr.

Vikingeborgen Trelleborg

Takket være en ekstra bevilling fra Slagelse Kommune kunne der fra 1.maj atter tilbydes levende formidling og undervisning af børn og unge på Vikingeborgen Trelleborg. Formidlingen på Trelleborg omfattede bl.a. undervisningstilbud og skolelejre for børn og unge, weekend-programmer med ekstern og intern formidling, rundvisninger til alle målgrupper, temaformidling i skoleferieperioderne, team-buildingsforløb, Skt. Hans aften arrangement, Trelleborg Vikingemarked samt efterårsferie arrangement. I forbindelse med ferier og særarrangementer har formidlingen fået uvurderlig hjælp af Skjoldungerne, Hirten og øvrige medlemmer af Trelleborgs Venner bl.a. under Vikingemarkedet, hvor venneforeningen hjalp med både den praktiske og formidlingsmæssige afvikling af markedet.

Weekender og skoleferier på Trelleborg

I skolernes ferier og på udvalgte dage har der været skiftende aktiviteter f.eks. smedning og tinstøbning, bueskydning, våbendemonstration, kampopvisning og krigstræning, tekstilhåndværk og bagning af fladbrød. I løbet af sæsonen har der desuden været sat fokus på forskellige temaer i forbindelse med håndværksdemonstrationer og hands-on aktiviteter (se nedenfor).

Rundvisninger på Trelleborg

Såvel i weekender og på hverdage har der været afviklet talrige rundvisninger af både museets formidlere og inspektør. Alle undervisningsforløb og skolelejre er ligeledes blevet indledt med en større eller mindre rundvisning. Rundvisningerne har taget afsæt i gruppens behov bl.a. alder, køn, sammensætning og forudsætninger, ligesom der har været afviklet rundvisninger på engelsk og tysk.

Indtægtsdækket virksomhed i øvrigt – bl.a. individuelle formidlingsforløb, gør-det-selv arrangementer og hands-on

I 2010 har formidlingen på Trelleborg afviklet individuelle formidlingsforløb for forskellige grupper inklusive *gør-det-selv* arrangementer, børnefødselsdage og forældre/klassearrangementer, teambuilding m.m. Formidlingsforløbene bruges både af mindre grupper og større forsamlinger – bl.a. af spejdere og skoleklasser. Et vellykket team-buildingsforløb blev f.eks. afviklet i samarbejde med AOF i Slagelse Gerlev Legepark. Sammen med Gerlev Legepark skulle Trelleborg planlægge og afvikle en uges undervisningsforløb (Kick Start) for utilpassede unge og unge med indlæringsproblemer. AOF i Slagelse og Slagelse Jobcenter skulle afklare de unges uddannelses- og jobmuligheder og tanken var, at de unge skulle igennem forskellige formidlings- og natureventsforløb i legeparken og på Trelleborg. Gerlev Legepark var tovholdere på formidlings- og natureventsforløbet, der talte ca. 40 deltagere. Trelleborg deltog med aktiviteter en enkelt dag. Det blev et meget spændende projekt og samarbejdet mellem de involverede samarbejdspartnere var meget vellykket

Kulturarvsdage på Trelleborg

I weekenden den 11.-12. september blev der afholdt Kulturarvsdage på Trelleborg under titlen: *Gå i vikingernes fodspor i Kulturarvsdagene på et af Danmarks vigtigste forsvarsbyggerier – Den kongelige ringborg Trelleborg*. Det meste af Europa sætter hvert år i september måned fokus på vores kulturarv med overskriften *European Heritage Days*. I

Danmark foregår dette i den anden weekend i september måned i form af Kulturarvsdage, der er etableret af Kulturarvsstyrelsen. I 2010 blev den danske kulturarv formidlet under overskriften *I Krigens Fodspor – forsvarsbyggerier i Danmark*. Trelleborg var, som et af Danmarks vigtigste forsvarsværker, derfor sat i fokus.

Kulturarvsdagene bød på levende formidling ved Trelleborgs formidlere, vikingegruppen Sindres Ætlinge og Trelleborgs Venners Smedelaug. Der var aktiviteter som f.eks. våbendemonstration, vikingetidens dagligdagssysler så som madlavning, vikingehåndværk med mere. Trelleborgs Venners Smedelaug arbejdede i smedjen med vikingetidens smedehåndværk. Der var desuden daglige rundvisninger med særlig fokus på Trelleborg som forsvarsbyggeri. Museet var konsulent på DRs undervisningssite og på quizspørgsmålene til serien *Danmarksmester* på P4.

Levende formidling på Trelleborg

På Trelleborg har den levende formidling i 2010 bl.a. omfattet følgende aktiviteter, der foruden museets formidlere har involveret et stort antal frivillige fra bl.a. Trelleborgs Venner:

Maj:

14-15-16. maj: Opvisning med islandske heste. Ole Jann og 10 vikinger havde 8 heste med på Trelleborg. De gennemførte opvisninger med flotte islandske heste og fortalte desuden om hesten i vikingetiden. Vikingerne boede under opholdet i langhuset.

22-23-24. maj: Slagteweekend. Vikingerne arbejder med forskellige håndværk. Slagteweekenden bød på slagting af kaniner og høns. Sindres Ætlinge og andre vikingefamilier boede i de rekonstruerede huse i vikingelandsbyen Slagløse. Der var forskellige publikumsaktiviteter i smedjen og Hedebyhuset.

Juni:

19-20. juni: Sindres Ætlinge og bronzestøberen Ken Ravn. Sindres Ætlinge demonstrerede forskellige vikingehåndværk og beboede Hedebyhuset, og Ken Ravn arbejdede med bronzestøbning i smedjen. I hele weekenden kunne vikingernes hverdag for 1000 år siden opleves på tætteste hold med løbende aktiviteter i smedjen, våbendemonstrationer samt madlavning i Hedebyhuset.

23. juni: Skt. Hans aften på Trelleborg. Traditionen tro blev Skt. Hans aften afviklet med underholdning, aktivitetstilbud, sang og bål, hvor publikum var mødt talstærkt op. Der er tradition for, at Trelleborgs naboer deltager i festlighederne, og vi er glade for, at denne tradition blev holdt ved lige også i 2010. Årets båltaler var 1. viceborgmester Niels O. Pedersen

Juli:

Vikingemarked på Trelleborg 17.-25. juli. Uge 29 er hvert år reserveret det årlige Vikingemarked på Vikingeborgen Trelleborg. I år foregik det i perioden 17. til 25. juli, hvor Trelleborg blev invaderet af mere end 500 vikinger. Der var deltagelse af vikinger fra nær og

fjern – fra Rusland i øst til de britiske øer i vest. I år var der deltagelse fra 14 lande inklusive deltagelse af en gruppe vikinger fra Australien.

På vikingemarkedet kunne museets publikum se på og deltage i en bred vifte af aktiviteter bl.a. de mange dygtige håndværkere, der arbejder med deres flotte og smukke håndværk – metalsmeden, trædrejeren, tekstilhåndværkerne og lædersmeden. Man kunne selv deltage i den daglige krigertræning eller prøve at affyre en pil med den tunge langbue. Hos smeden kunne publikum støbe deres egen spydspids i tin, og børnene kunne lære at riste deres navn med runer. Der var rig mulighed for at købe smykker, redskaber og våben, og smage på dejligt vikingemad. Formidlerne fik som nævnt stor hjælp af Skjoldungerne og Hirten, der deltog som instruktører i de forskellige publikumsaktiviteter. Museet kunne foruden de nævnte aktiviteter byde på spændende opvisning med falkoner, vikingemusik og sang samt story-telling, hvor skjalden fortalte levende om de gamle guder og helte og om krigslist, taperhed, svig, død og elskov.

I markedets sidste weekend blev det store slag om Trelleborg afviklet. Mere end 150 'svært bevæbnede' vikinger deltog i Slaget, hvor Kong Harald Blåtand og hans søn Svends Tveskæg kæmpede mod hinanden om magten til landet. De to hære kæmpede to slag hver dag, og selvom der blev kæmpet til sidste blodsdråbe, endte slaget heldigvis uafgjort.

Ligesom året før havde Trelleborg under hele vikingemarkedet et forbilledligt samarbejde med *Hjemmeværnets Sanitets-indsatsgruppe* omkring samaritertjeneste. Det var en uvurderlig hjælp for museet og til stor glæde for vikingerne og museets publikum. Samaritertjenesten tog sig særdeles pænt af både museet publikum og vikingerne – bl.a. de kæmpende krigere. Vores gode naboer var igen meget forstående og stillede igen ekstra P-pladser til rådighed.

Vikingemarkedet blev en rigtig stor succes og blev besøgt af næsten 10.000 gæster. Museet fik desuden en meget omfattende pressedækning i både aviser og tv. Hele personalet og adskillige frivillige arbejdede hårdt på at løse de mange opgaver i forbindelse med markedet. Det var en stor hjælp for museet, at flere vikinger end sidste år havde tilbudt deres arbejdskraft - det var bl.a. hjælp omkring pladsanvisning og sortering af affald, ved morgenmaden, ved rengørings- og skralderunderne samt ikke mindst hjælp i formidlingen, hvor de mange medlemmer af Trelleborgs Hird løftede en stor opgave.

Juli:

26. Juli: *Historiefortælling*, hvor Trelleborgs skjald Ove, der fortalte levende og farverigt om de gamle guder og helte og om krigslist, elskov, taperhed, svig og død.

August:

7-8. august *Randver islændergruppe laver opvisninger*. Arrangementet bød på opvisning med flotte islandske heste og medlemmer af gruppen Randver fortalte om hesten i vikingetiden. De islandske heste er spændende i sammenhæng med Trelleborg, idet de stammer fra de heste, som vikingerne bragte med sig, da de bosatte sig på Island for over 1000 år siden. I denne hesterace har Norden sin egen, oprindelige fuldblod i form af de

stærke, små tøltere. Den islandske hest er som ridehest utrolig robust, stærk og alsidig, og den har med lethed kunnet transporteret sig selv og en velvoksen rytter over lange afstande og igennem uvejsomt terræn. I opvisningen demonstreredes tølt i langsom og hurtig tempo, hurtig galop, forskellen på tølt og trav og flyvende pas.

14-15. august: Arbejder i smedjen. Karl Heinz og Sindres Ætlinge arbejdede med smedehåndværk og boede i Hedebyhuset og smedjen. Der var desuden demonstration af forskellige vikingehåndværk.

September:

11-12. september: Kulturarvsdage med bl.a. Sindres Ætlinge. I år blev Kulturarvsdagene afholdt under overskriften: I krigens fodspor - forsvarsbyggerier i Danmark. På Vikingeborgen Trelleborg var der aktiv formidling i vikingelandsbyen Slagløse. Ud over museets egne formidlere arbejdede Sindres Ætlinge i smedjen samt med forskellige andre håndværk. Vikingernes hverdag kunne opleves på nært hold. Der var aktiviteter i smedjen, våbendemonstration, bueskydning samt madlavning i Hedebyhuset.

Oktober:

2. oktober. Trelleborgs smedelaug arbejder i smedjen. Trelleborgs smedelaug arbejdede med historiske smedehåndværk fra vikingetiden, og demonstrerede de forskellige dele smedeprocesserne for publikum.

Efterårsferien:

18.-24. oktober. Skolernes efterårsferie på Trelleborg. Museets formidlere satte i 2010 fokus på forskellige aktiviteter de enkelte dage i efterårsferien. Programmet så således ud:

Mandag

Vikingetidens smedning og Arkæologi. Smeden arbejdede så gnisterne føg. Publikum kunne hjælpe smeden med de store blæsebælge eller slå på det rødglødende jern. Børnene kunne lege arkæologer i sandkassen på legepladsen.

Tirsdag

Vikingekøkkenet. Publikum kunne smage på nogle af vikingernes retter, og høre om vikingernes råvare. Der var mulighed for selv at male korn, bage brød og røre i suppen.

Onsdag

Pottemagerværksted. Formidlerne demonstrerede vikingernes keramiktyper, og publikum kunne blande deres dit eget ler og lave lerperler eller smeltedigler.

Torsdag

Vikingekøkkenet. Publikum kunne smage på nogle af vikingernes retter, og høre om vikingernes råvare. Der var mulighed for selv at male korn, bage brød og røre i suppen.

Fredag

Krigerdag. Der var mulighed for at blive indrullet i Haralds Hird. Museets formidlere gjorde slappe og blege drenge til frygtløse og blodtørstige bersærker.

Lørdag og søndag

Tekstilweekend. Publikum kunne se forskellige teknikker i tekstilbearbejdning demonstrerer og publikum kunne selv prøve brikvævning, slyngning, slentring, spinning og vævning.

Øvrige særarrangementer og formidlingsprojekter på Trelleborg

Besøg af den amerikanske ambassadør, Nationalmuseets direktion og Slagelse Byråd

Vikingeborgen Trelleborg havde den 12. Maj besøg af Nationalmuseet direktion Museumsdirektør Per Kristian Madsen, Museumschef Lene Floris, Bevaringschef Jesper Stub Johnsen og Administrationschef Jes Gjørup. Museumsinspektør Anne-Christine Larsen viste rundt og fortalte om borgen, formidlingen og museets visioner for det fremtidige arbejde.

Trelleborg fik den 16. marts besøg af den amerikanske ambassadør H.E. Ambassador Laurie S. Fulton, der i forbindelse med et officielt besøg i Slagelse Kommune havde ønsket at besøge Vikingeborgen Trelleborg. Ambassadøren har danske rødder og er meget interesseret i dansk historie og kultur. I besøget deltog desuden Borgmester Lis Tribler og kommunaldirektør Egon Bo samt repræsentanter for kommunen. Fra museet deltog Museumsdirektør Ea Stevns Matzon og Museumsinspektør Anne-Christine Larsen. Sidstnævnte viste rundt på museet, i området omkring ringborgen samt i udstillingen og de rekonstruerede huse.

Slagelse Byråd besøgte Trelleborg den 10. september, hvor Museumsinspektør Anne-Christine Larsen viste rundt i museets udstillinger, på borgen og i Slagløse, hvor museets formidlere demonstrerede forskellige håndværk og hands-on aktiviteter.

Ådalsprojekt – Naturgenopretning omkring indsejlingen til fæstningsværket Trelleborg.

Sydvestsjælland Museum deltager i Slagelse Kommunes *Ådalsprojekt*. Målet med projektet er at forbedre naturforholdene omkring Tudeådal fra Storebælt til Trelleborg samtidig med, at der sættes fokus på de kulturhistoriske og rekreative værdier i området. I projektgruppen deltager repræsentanter for Slagelse Kommunes afdelinger: Park og Vej, Natur, Vandløb, Landbrug samt firmaet Orbicon. Fra Sydvestsjælland Museum deltager foreløbig Anne-Christine Larsen og Hugo Hviid Sørensen. Det er planen, at projektet bl.a. skal indeholde en formidlingsdel, der inddrager publikum i både kultur- og naturtilbud. Et af museets forslag er at undersøge muligheden for, at der etableres mulighed for sejlads med publikum på dele af å-strækningen. Sejladsen med publikum kan give en enestående mulighed for at formidle såvel kulturen som naturen omkring åforløbet - og set i et større perspektiv giver publikum en mulighed for en større forståelse for Trelleborgs betydning i vikingetidens seneste del samt af de økonomiske vilkår, der var en realitet for befolkningen i området.

Udviklingen af formidlingen på Trelleborg i forbindelse med Slagløse projektet

Sydvestsjælland Museum har i flere år arbejdet med planer om at forbedre rammerne om den levende formidling på Trelleborg. Dette arbejde har bl.a. inkluderet forslag til realisering af vikingebyen Slagløse, der har indgået i museets arbejdsplaner i de sidste mange år. Det er Sydvestsjællands Museums vision, at gøre Trelleborg til det bedste og mest fagligt velfunderede forsknings- og formidlingscenter for vikingetidsstudier i Danmark. Visionen er endnu ikke tiltrådt af bestyrelsen, men er blevet udviklet da visionen for projekt Slagløse blev formuleret. I forbindelse med museets arbejde omkring UNESCO projektet vil

en forbedring af formidlingen få central betydning i udviklingen af Trelleborg som lokalt fyrtårn.

Sydvestsjælland Museums ansøgte i 2009 om støtte til realisering af første fase af Slagløse-projektet, og i foråret 2010 vedtog Slagelse Byråd at bevillige 10 millioner til realisering af første fase af rekonstruktionsprojektet. Slagelse kommunes Center for Kultur og Fritid overtog herefter projektet, og forvaltningens chef blev bygherre og kommunens bygherrerådgiver projektleder. Projektet lå herefter i regi af kommunen. Museet blev bedt om at nyrevidere projektet, og i sommerens løb udarbejdede museet en skitse til nyindretning af Slagløse. Det nye forslag, der inden vedtagelse kun foreligger i skitseform, indeholder forslag til ny disponering af området med bl.a. ny placering af vold og voldgrav. Desuden er det bl.a. foreslået, at byggeriet bliver mere fokuseret på vikingetiden, borgen og på den historie, som den originale borg repræsenterer. Den nye placering af vold, voldgrav og diverse bygninger i Slagløse vil give publikum en bedre forståelse for ringborgen i dens kontekst.

Slagelse kommune har ønsket, at dette projekt ikke bliver videreført efter møder med Nationalmuseet og Kulturarvsstyrelsen. Arbejdet er derfor indstillet og der forventes en afklaring af, hvilket projekt SVM skal arbejde for i 2011.

5.4 Undervisning

Program for Kulturkøre kort 2010 (særrangementer)

Stenalder på Sorø Museum (melletrinnet), 22.-26. februar og 23.-26. marts

Deltagelse på Skolebogmesse i Roskilde med præsentation af Skoletjenestens materialer og undervisningstilbud, 11. marts

Løgn og Latin i lange baner (4.-6. klassetrin), 23.-26 marts på Slagelse Museum

Nordiske Guder på Trelleborg (daginstitutioner, indskoling, SFO), 4.-7. maj og 10.-12. maj

Kulturkøre kortsdage i sommerferien (daginstitutioner og SFO), 29. juni – 2.juli, Spejderhytten på Smedevej i Sorø

Vandrefestival (Daginstitutioner og SFO), 6.,7. og 10 september, Sorø Museum og Sorø by Absalon, middelalder og historieundervisning (lærerkursus), 8.september, 16.september, Dr. Kaarsbergsvej 5 og Sorø Museum

Dronningen besøger Trelleborg (børn i alderen 5-8 år), 16.september, særrangement i anledning af Dronningens besøg, Vikingeborgen Trelleborg

De underjordiske (melletrinnet), 21.-23. september på Sorø Museum

På sporet af Darwin (8.-9. klasse), 20.september – 8. oktober, Slagelse Museum

Efterårsferie på Trelleborg (SFO), 19.-21. oktober på Vikingeborgen Trelleborg

Skole- og børneliv i 1800 tallet (4.-6. klasse), 2.-5. november, Slagelse Museum

Deltagelse på Uddannelsesforum i Bella Centeret med præsentation af Skoletjenestens materialer og undervisningstilbud, 9. november

Jul på Skælskør Museum (daginstitutioner, indskoling, SFO), 22.-26.november

Jul på Slagelse Museum (daginstitutioner, indskoling, SFO), 30.november – 2. december og 7. – 9. december.

Vikingeborgen Trelleborg

Igen i år omfattede undervisningen af børn og unge såvel skolelejligheder som individuelle undervisningsforløb. Desuden var der undervisning af børn og unge med særlige behov. Trelleborg varetog i 2010 undervisningen af børn og unge fra Sorø og Slagelse kommuners private skoler og daginstitutioner samt undervisningsforløb til børn og unge bosiddende udenfor kommunerne. Undervisnings-tilbuddene henvendte sig primært til folkeskoler, privatskoler og daginstitutioner, men også til skoler og institutioner for børn, unge samt voksne med særlige behov.

Undervisningen blev tilpasset den enkelte gruppes udvikling og alderstrin. De aktiviteter der blev tilbudt var tilpasset holdets størrelse, kønsfordeling og alder. I de forløb, der blev afviklet for børn og unge med særlige behov blev den pædagogiske praksis reguleret derefter.

5.5 Publikationer

Sydvestsjælland Museum (2010): De underjordiske. Sydvest Sjællands Museum. ISBN: 978-87-993960-0-9.

Hjemmeside

Vi har som nævnt under besøgstal en fint besøgt hjemmeside med i alt 504.580 hits hvoraf de i alt 57.969 individuelle var brugere/ besøgende.

Museets hjemmeside bliver bestyret fra Aabne samlinger i Næstved. Det er en god ordning for museet, som samtlige museer i det tidligere Storstrøms Amt deltager i.

Siden bliver kun så god, som de bidrag medarbejderne kommer med. Det er en stadig opgave at føre oplysninger á jour.

5.6 PR-virksomhed

Det er vigtigt at få profileret museet så mange steder som muligt, såvel i turistbrochurer som i kataloger og fagtidsskrifter. På grund af misforholdet mellem annoncepriser og museets økonomiske formåen er formidlingen i stort omfang foregået via pressen, både som pressemeddelelser og som indslag på TV og i radio.

Museets afdelinger har i høj grad den lokale presses bevågenhed. Den lokale TV kanal, 24 Sjællandske, udviser interesse for museet og dets virke, og kanalen har bragt flere indslag herfra i løbet af året.

Regionalradioen i Næstved udviser samme positive interesse for museets mangesidede virke.

Det betyder meget for museet at få adgang til dette vindue ud i verden. Ofte får vi positive tilbagemeldinger, når der har været indslag i radio eller på TV.

Vikingeborgen Trelleborg får meget gratis reklame for museets arrangementer. Specielt under markedet var der en god og bred dækning fra alle medier.

I Sydvestsjælland Museum er vi meget opmærksomme på at få skrevet gode og let tilgængelige pressemeddelelser for alle arrangementer.

5.7. Anden formidlingsvirksomhed

Der er blevet afholdt en række oplæg af museets ansatte:

Andersen, Anne-Mette M.:

Åmosen. 20. maj på Sorø Museum

Tørvegravning i Åmoserne. 1. februar & 25. marts Jyderup/ Reerslev

Åmosen på hjemmeside, et eksempel på gps-formidling 20. april. Fodsporet.

Bread and Sydvestsjælland Museum 1. oktober. Nordsam

Forberedelse til julens og vinterens komme. 23. november. Røde Korscenteret, Sorø.

Christensen, Kirsten:

Kongens Borge. 29. marts. Høje Tåstrup

Kongens Borge. 9. november på Sorø Museum

Larsen, Anne-Christine:

Planer for Trelleborg - nu og i fremtiden på Trelleborg. Slagelse. Kulturråds konference den 23. januar

Udviklingen af Vikingeborgen Trelleborg. Foredrag til Kultur- og fritids udvalget i Slagelse kommune den 27. januar

King and Country – Trelleborg and Ring Fortresses in Viking Age Scandinavia. 13. februar i forbindelse med JORVIK Viking Centres 25 års jubilæum. York Archaeological Trust: *A Celebration of Iconic Collections and Excavations from the Viking World*

Matzon, Ea Stevns:

Her er vi - hvor vil vi hen? Nationalt og internationalt. 23. januar. Slagelse Kulturråds konference på Slagelse Bibliotek

Præsentation af et stort projekt for Sorø Byråd. 17. april ved Kongsgården i Vester Broby

Vores gamle middelalderkirker. 28. april ved Sognegården i Sorterup

Gammel leg og gamle lege. 18. maj. Røde Kors Centeret i Sorø

Spang over Susåen? 26. maj på markerne ved Kongsgården i Vester Broby

Kulturhistorisk rundvisning i Vester Broby. 2. juni. Kongsgården og kirken i Vester Broby

Meistrup Larsen, Lea:

Lokalisering af luftfotos via GIS og GPS. 25. maj, Sognegården i Sorø

Schjøtt Grummesgaard, Heidie:

Præsentation af Kulturkørekorret for historie fagteam, 29. september på Skælskør Skole

Sørensen, Hugo:

Planarbejdet (Museumslovens kap.8) – belastning og praksis. 18. marts. 37 Fagligt foredrag på Fællesmøde for arkæologer på Sjælland – Næstved.

Hjulkors fra en dysse i Korsør Skov. 4. maj. Fagligt foredrag i Neolitisk Netværk.

Dokumentation af højryggede agre. 21. maj. Tur og fagligt foredrag BrommePlantage;

Kulturhistorie og arkæologi ved Halkevad. 19. september som "Post" ved Slagelse kommunes indvielse af vandløbsprojekt.

På Sorø Museum stod Havehistorisk Forening for Sorø og Omegn, der passer museets have, for to foredrag i museets regi:

Blomstersprog og blomsterbilleder

Klostre, kvaksalvere og krydderurter

5.8 Kiosk og cafeteriavirksomhed

Den hidtidige praksis på de enkelte afdelinger er fortsat. Det bliver prioriteret, at museets butikker har et varesortiment, der svarer til den enkelte afdelings profil og særpræg.

På Vikingeborgen Trelleborg har VASAC igen i år drevet *Café Trelleborg*. Det har været til stor glæde for museets publikum. Cafeen var i år åbent på alle museets åbningsdage i højsæsonen samt i efterårsferien. Vi har været meget glade for samarbejdet, som desværre udløb med udgangen af 2010.

6 Bygninger og udendørsarealer

Sydvestsjælland Museum er et museum, der ikke ejer de bygninger, som museumsdriften foregår i. Af historiske årsager er det et forskelligartet billede, der tegner sig. Således bliver bygningerne ved Trelleborg, Skolemuseet og Slagelse Museum ejet af Slagelse kommune. Bygningen i Skælskør ejes af en fond, bygningen i Sorø ejes af Museumsforeningen og Bagerimuseet ejes af Skovsgaarden. Der er indgået lejekontrakter for de fleste afdelinger. Der refterer stadig at få udarbejdet en lejekontrakt for Trelleborg. Det var et stort ønske, at dette bliver bragt i orden i løbet af 2010. Desværre er dette ikke lykkedes endnu, men vi forsøger igen i 2011.

6.1 Vedligeholdelse og ombygning

Slagelse Museum.

Kommunens Ejendomme har udbedret nogle store revner i muren. Disse mure og soklen er blevet malet. Hovedtrappen er blevet renoveret, og der er blevet lagt fliser på trinene. Sideindgangen har fået et nyt granittrappetrin.

De to brønde i kælderen har fået nye pumper, og der er installeret en vandalarm.

Den gamle kulkælder er ved at blive renoveret.

Udendørsbelysningen er blevet renoveret.

Det er lavet p-plads båse på hele arealet.

Bagerimuseet

På Bagerimuseet er det de frivillige, der udfører de fleste praktiske håndværksmæssige opgaver, ligesom de også passer haven.

I 2010 er der opsat nyt toilet. Der er lagt nyt gulv og malet.

Sorø Museum

Et akut angreb af ægte hussvamp medførte, at der blev sat gang i renoveringen af kælderen. Det rum, svampen befandt sig i, er blevet total renoveret i 2011.

Trelleborg

Der er foretaget en justering af alarmsystemet og det elektriske system på Trelleborg bl.a. med henblik på at forbedre sikringssystemet og at give en større energibesparelse.

Trelleborg Café fik i løbet af året en vandskade, der stammede fra utætheder i taget. Utætheden blev udbedret. Det er planen, at gennemgå hele taget for at undgå yderligere vandskader.

Broen der fører fra forborgen over til selve ringborgen blev nødtørftigt repareret i løbet af foråret. Det er planen, at foretaget en gennemgribende reparation i løbet af næste år.

Foruden den almindelige vedligeholdelse af de rekonstruerede huse, er der i Slagløse foretaget forbedringer af de rekonstruerede huse. Processen med indretningen og forbedringen af de enkelte huse er stadig i gang – og resultatet af arbejdet giver forhåbentlig publikum en endnu bedre oplevelse under deres besøg.

Smedjen blev op til sæsonstart bygget op og taget i brug til stor glæde for publikum. Trelleborgs Venners smedelaug var flittige brugere af smedjen i løbet af året.

6.2 Udendørsarealerne

Haveforeningen for Sorø og Omegn har passet den historiske have, Joakim Bursers Apotekerhave. Haven har udelukkende planter, som er at finde i Joakim Bursers bevarede herbarium, som samtidig er kendte apotekerplanter.

Flakkebjerg Skolemuseums have passes af en frivillig medarbejder. Træer, buske og blomster står – eller reetableres som oprindeligt, ligesom urtehaven hvert år fremstår som i gamle dage.

Græsklipningen på Trelleborg er foretaget løbende udenfor borgen af Elo Petersen fra VASAC samt et par gange indenfor borgen af et firma med særligt udstyr, der egner sig til klipning af de skrånende volde. Desuden har Torben Nielsens får igennem hele sæsonen holdt græsset nede indenfor selve borgområdet.

6.3 Restaurering

Museets leder og bygningsejeren – Sorø Museumsforening – har sammen gennemgået bygningerne i Sorø med henblik på at afdække de problemer, der er, i det gamle byggeri. Efterfølgende er det blevet aftalt, at der årligt bliver afholdt gennemgang af bygningerne med henblik på at opstille prioriterede lister over renoverings og vedligeholdelsesbehov.

7 Inventar og materiel

Slagelse Museum

Fjernvarmen bliver nu reguleret via edb.

Vi har fået nyt brandbekæmpelsesudstyr.

Sparepærer og bevægelsesfølere opsat mange steder i museet.

Udendørs borde, bænke og blomsterkummer er anskaffet.

Vi har anskaffet to sammenklappelige kørestolsramper.

Vi har anskaffet 20 stabelstole til Caféen.

Vi har anskaffet nyt inventar til kontoret.

7.1 Udstillingsinventar

Der bliver løbende indkøbt nye montre og digitale billedrammer til udstillingerne i afdelingerne efter behov, og når økonomien er til det.

7.2. Transportmidler

Sydvestsjællands Museum ejer en bil, som i princippet tilhører fællesskabet, men som i det forløbne år fortrinsvis er anvendt af arkæologisk afdeling i graveperioder samt til omfattende flytninger af genstande, samlinger og udstyr.

8 Museets personale

8.1 Planlagte generelle ændringer

I 2010 blev det personale, der tidligere havde været ansat på fuld tid på Trelleborg projektansat helt eller delvist hele året på baggrund af en særbevilling fra Slagelse kommunes Kulturudvalg. Se i øvrigt vedr. personalet under Bilag.

9 Økonomi

Den samlede omsætning i 2010 følger af museets årsregnskab. Årsregnskabet følger *Bekendtgørelse om regnskab og revision for statsanerkendte museer*. Da der har været stillet spørgsmål til museets praksis på området følger nedenfor dele af § 2. i denne bekendtgørelse.

§ 2. Regnskabet skal give et retvisende billede af museets aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat.

Stk. 2. Regnskabet skal omfatte hele museets virksomhed og skal følge kalenderåret.

Tilskud modtaget i henhold til §§ 14 a, 15, 15 a, 16, stk. 1, og § 16 a, stk. 1, i museumsloven skal regnskabsføres brutto og være specificeret.

Stk. 3. Kulturarvsstyrelsen fastsætter nærmere retningslinjer for regnskabets udfærdigelse.

Stk. 4. Ved opstilling af regnskabet skal anvendes den specifikation, der fremgår af vedlagte bilag. Årsregnskabet skal indeholde:

1) Årsberetning.

2) Revisionspåtegning.

3) Resultatopgørelse. Indeværende års budget samt sammenligningstal for det foregående år.

4) Balancen skal indeholde en opgørelse over omsætnings- og anlægsaktiver samt kort- og langfristet gæld, herunder en opgørelse af egenkapitalen.

Stk. 5. Der stilles endvidere følgende krav til årsregnskabet:

1) Tilskud fra kommuner, offentlige virksomheder og fonde m.fl. skal være specificeret.

2) Eventuelle afskrivninger skal være specificeret, og afskrivningsmetoderne skal være oplyst.

3) Finansiering af underskud eller anvendelse af overskud skal oplyses.

4) Eventuel momsregistrering skal oplyses.

5) Regnskabet skal være godkendt og underskrevet af museets samlede bestyrelse og ledelsen.

Museets økonomi har i 2010 været afhængig af tilskud fra de to kommuner i samvirket og fra staten suppleret med egenindtjening samt tilskud fra særlige puljer til museets omfattende virksomhed.

Bilag

Adresser, arbejdsgrundlag og formål

Adresser og tlf. nr.:

Museets ledelse samt arkæologisk afdelings adresse:
Sydvestsjællands Museum (SVM)
Storgade 17,
4180 Sorø
Tlf. 57 83 40 63. Fax. 57 82 07 40
E-mail: kontor@vestmuseum.dk

Arkæologisk afdeling: hhs@vestmuseum.dk

Flakkebjerg Skolemuseum
Gimlingevej 2,
4200 Slagelse
Tlf. 58 19 40 77
E-mail: skolemuseum@vestmuseum.dk og
viko3@os.dk

Kulturkørekort – Skoletjenesten Sydvestsjællands Museum
Dr. Kaarsbergsvej 5, 2.
4180 Sorø
Tlf. 57 83 49 72 / 57 83 40 63
kultkort@vestmuseum.dk

Skovsgaards Bagerimuseum
Fladholtevej 6, Esholte,
4200 Slagelse
Tlf. 57 84 94 14
E-mail: bagerimuseum@vestmuseum.dk

Skælskør Bymuseum
Algade 2,
4230 Skælskør
Tlf. 58 19 20 75
E-mail: skaelskoer@vestmuseum.dk

Slagelse Museum
Bredegade 11,
4200 Slagelse
Tlf. 58 52 83 27
E-mail: slagelse@vestmuseum.dk

Sorø Museum
Storgade 17,
4180 Sorø
Tlf. 57 83 40 63. Fax. 57 82 07 40
E-mail: esm@vestmuseum.dk

Vikingeborgen Trelleborg
Trelleborg Allé 4,
Hejninge,
4200 Slagelse
Tlf. 58 54 95 06. Fax. 58 54 95 16
E-mail: trelleborg@vestmuseum.dk

Museets historie og afdelingernes virke

Sydvestsjællands Museum blev oprettet i slutningen af 2001 gennem en samdriftsaftale mellem kommunerne: Fuglebjerg, Hashøj, Skælskør, Slagelse, Stenlille og Sorø.

Sydvestsjællands Museum blev oprettet som et samvirke mellem det statsanerkendte Sorø Amts Museum (nu Sorø Museum), Museet ved Trelleborg (nu Vikingeborgen Trelleborg), Slagelse Museum, Skælskør Museum og Flakkebjerg Skolemuseum. Senere i 2003 blev Skovsgaard Bagerimuseum optaget i museumsfællesskabet. Museerne fungerer udadtil som ét museum i formel henseende, mens den enkelte afdelings integritet søges bevaret i det omfang, det ikke går ud over det overordnede faglige og økonomiske ansvar.

I september 2002 fik Sydvestsjællands Museum overdraget det arkæologiske ansvar i sit virkeområde gennem ansættelse af en faguddannet arkæolog.

I oktober 2008 fik museet en ny formidlings- og undervisningsafdeling, Kulturkørekort – Skoletjenesten Sydvestsjællands Museum. Afdelingen er blevet oprettet i samarbejde mellem Sorø og Slagelse Kommuner samt Skoletjenesten Sjælland og Kulturarvsstyrelsen.

Sorø Museum huser dels Sydvestsjællands Museums administration og ledelse, arkæologisk afdeling, afdeling for nyere tid og registreringsenheden. Samtidig er afdelingen lokalhistorisk museum for købstaden Sorø og dens nærmeste omgivelser. Samlingen rummer genstande, der viser den lokale udvikling fra oldtid til nutid. Afdelingen har en museumshave, der viser planter fra apoteker og botaniker Joachim Bursers herbarium. Det overordnede mål for denne afdeling er at skabe forbindelse mellem Danmarkshistorien og den lokale kulturhistorie og formidle denne forbindelse i den permanente udstilling og i

særudstillinger samt gennem forskellige tilbud om aktiviteter i løbet af året. Der bliver samtidig lagt stor vægt på en differentieret formidling, således at der er tilbud til alle aldre og til alle sanser.

Arkæologisk afdeling har på vegne af Kulturarvsstyrelsen det arkæologiske ansvar i de to samdriftskommuner samt i Ringsted kommune. Museet skal ifølge Museumsloven rådgive offentlige og private bygherrer forud for anlægsarbejder. Vi vurderer, om arkæologiske levn bliver truet gennem arbejdet. Museet skal tillige udtale sig om kulturarven i forbindelse med udarbejdelse af kommunernes planmateriale. Museets rådgivning og udgravninger sikrer, at den arkæologiske kulturarv bliver bevaret og dokumenteret for borgerne i dag og for eftertiden. Museet har jf. museumsloven pligt til at indsamle, forske og formidle også indenfor det arkæologiske område.

Afdelingen for nyere tid sætter gennem undersøgelser, forskning og formidling fokus på egnens historie fra renæssancen og til den nyeste historie. Det sker gennem historisk dokumentation og etnologiske undersøgelser. Afdelingen rådgiver på vegne af Kulturarvsstyrelsen de to kommuner om bevaring af bygninger, kulturmiljøer og kulturlandskaber. Denne rådgivning foregår i forbindelse med plansager samt bygge- og nedrivningstilladelser. Afdelingen har ansvar for tilsyn med og udpejning af gravminder på kirkegårdene i de to kommuner. Der er mere end 60 kirkegårde i dette område, hvor bl.a. Hvideslægten har stået stærkt med mange kirkebyggerier ved stormandsæderne. Afdelingen for nyere tid har ansvaret for indsamlings- og dokumentationsenheden, som samler ind under ansvar overfor Kulturarvsstyrelsens bestemmelser.

Vikingeborgen Trelleborg er den anden af museets afdelinger med fastansat personale. Det overordnede formål for afdelingen er at forske i og formidle den sidste tid af den danske vikingetid med særligt fokus på ringborgenes historie. Trelleborg rummer et nationalt monument og en udstilling. Der er primært fokus på den levende formidling, som retter sig mod besøgende fra ind- og udland, fra skoler samt andre institutioner.

Flakkebjerg Skolemuseum (Skolemuseet) ligger i en gammel forskole, som stort set blev drevet af en enkelt lærerinde – Fru Nielsen – i hele skolens funktionstid. Samlingen rummer et komplet interiør med skolestue og lærerindens bolig. I skolestuen findes pulte, kateder, kakkellovn, brændekasse, anskuelighedsbilleder, landkort m.v. – alt fra skolens start i 1904. Boligen rummer møbler, skilderier, bøger, nips, tøj og meget andet, som alt sammen har tilhørt den sidste lærerinde (1915-1962). På afdelingen findes tillige en samling/udstilling af skolehistoriske genstande fra andre skoler i nærområdet.

Afdelingen drives primært af frivillig arbejdskraft. Det overordnede formål er at bevare selve forskolen og det omliggende gård- og havemiljø i dets oprindelige udseende. Samtidig tilbyder afdelingen en autentisk ramme til museets afvikling af Kulturkørekort "I skole som i gamle dage", hvor skoleeleverne møder forskolelæreren og gennemfører en skoledag med Ole Bole ABC, regnestykker på små tavler og terping af salmevers.

Skolemuseet er unikt, idet det rummer Danmarks eneste eksisterende forskole med al udstyret intakt og med den samme beliggenhed, som da skolen blev bygget og indrettet.

Skovsgårds Bagerimuseum (Bagerimuseet) har til huse i det gamle landbageri på Skovsgården. Afdelingen fungerer som arbejdende bageri, hvor grupper kan blive introduceret til sider af dette erhvervs historie. Afdelingen rummer desuden en permanent udstilling om bagerfaget, hvor der bliver lagt særligt fokus på historien omkring Skovsgårdens bageri og landbageriet som institution.

Afdelingen drives primært af frivillig arbejdskraft. Det overordnede formål for afdelingen er at bevare det gamle bageri samt at dokumentere det lokale bageris udvikling fra landbager til industri.

Slagelse Museum for handel, håndværk og industri rummer samtidig "Det gamle Trykkeri". Afdelingen drives primært af frivillig arbejdskraft. Det overordnede formål for afdelingen er at indsamle, registrere og bevare genstande med tilknytning til handel, håndværk og industri samt ting af historisk værdi for Slagelse. Samtidig er det et mål at formidle oplysninger om genstandene og deres anvendelse ved at etablere permanente udstillinger og særudstillinger. På "Det gamle Trykkeri" har vi Danmarks eneste tilbud om levendegørelse af de gamle grafiske arbejdsprocesser på de mange "antikverede" maskiner, som er købt ind til formålet. Maskinerne betjenes af en gruppe frivillige repræsentanter fra den tidligere grafiske branche.

Skælskør Bymuseum drives udelukkende af frivillig arbejdskraft. Det overordnede formål for afdelingen er at fortælle og bevare Skælskør og omegns historie gennem århundreder, så fremtidige borgere kan kende deres bys historie. Der bliver lagt særlig vægt på at vise Skælskør som en gammel søfarts- og fiskeriby med modeller og genstande i udstillingen. Afdelingen rummer en stor samling af tekstiler, værktøj og legetøj. Herudover en stor samling med mål og vægt, som er et forskningstema, denne afdeling har skrevet ind i museets arbejdsplan.

I Skælskør findes tillige en udstilling i latinskolen ved kirken samt vejerboden på havnen.

Kulturkørekort – Skoletjenesten Sydvestsjællands Museum blev oprettet som en afdeling ved museet pr. 1. oktober 2008. Afdelingen består af tre fuldtidsansatte undervisere og en afdelingsleder. Etableringen af den nye undervisningsenhed er kommet i stand gennem et samarbejde mellem Sydvestsjællands Museum, Sorø og Slagelse Kommuner, Skoletjenesten på Sjælland samt Kulturministeriet. Der er indgået aftale om finansiering af afdelingen i en foreløbig treårig periode fra 1. januar 2009.

Formålet med skoletjenesten er at bygge bro mellem museets kerneydelser og undervisningssektoren. Alle undervisningstilbud tager udgangspunkt i undervisningskonceptet "Kulturkørekort – historie til alle tider", der er en del af Sydvestsjællands Museums strategi for forskningsbaseret formidling, som er formuleret i museets fireårsplan. Det indgår samtidig som en del af museets regionale speciale *Undervisning og uddannelsessteder*. Kulturkørekortet er udviklet med midler fra blandt andet Kulturministeriet i perioden 2006 – 2008 og er efterfølgende blevet eksternt evalueret.

Undervisningen er målrettet skolernes arbejde med Fælles Mål samt daginstitutionernes arbejde med de pædagogiske læreplaner. Der er udviklet undervisningsforløb og materialer, som dækker alle klassetrin i folkeskolen og førskolegruppen.

Undervisningen foregår på museets forskellige afdelinger samt på skoler og daginstitutioner i Sorø og Slagelse Kommuner. Målet er, at der årligt skal gennemføres ca. 300 arrangementer og udvikles 1-2 nye undervisningsforløb eller kurser for lærere og pædagoger, som en del af deres kompetenceudvikling.

Kategori og ejerforhold

Museet er et statsanerkendt, kulturhistorisk museum med arkæologisk kompetence.

Museet er en selvejende institution og udgør et museumssamvirke, der omfatter kommunerne Slagelse og Sorø. Den arkæologiske virksomhed omfatter tillige Ringsted kommune.

Hvad er museets mission (opgave og ansvarsområde)?

Sydvestsjællands Museum skal ifølge sine vedtægter gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling inden for sit ansvarsområde virke for sikringen af lokalområdets kulturarv, og belyse tilstande og forandringer i lokalområdets kulturhistorie. Museet skal gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskningen, samt udbrede kendskabet til såvel resultatet af museets egen forskning som anden forskning baseret på museets samlinger.

- Museets geografiske virkeområde dækker Slagelse og Sorø Kommuner.
- Museet har ansvaret for arkæologien i Slagelse, Sorø og Ringsted kommuner.
- Nyere tids kulturhistoriske virkeområdet er emnemæssigt delt op som følger: Dels *Købstæderne og deres oplands historie, forskelle og regional identitet*, dels *Undervisning og uddannelsessteder*.
- Tidsmæssigt dækker museet fra ældre stenalder over vikingetiden til nutiden.

Vision:

Sydvestsjællands Museum er en synlig kulturinstitution og ressource, der gennem sit virke arbejder fagligt, fremsynet og anerkendende. Vi er professionelle og imødekomende overfor vores samarbejdspartnere og brugere, og vi leverer mere museum for pengene.

Værdigrundlag:

Faglig – Museet skal være fagligt forankret i hele sit virke og i alle funktioner.

Fremsynet – Museet skal være nyskabende og visionært i sit virke. Museet vil være en kulturressource for lokalområdet, der er professionel, synlig og serviceorienteret.

Anerkendende – Museet vil gennem gensidig respekt mellem kolleger, samarbejdspartnere og brugere skabe et fagligt og inspirerende kulturtilbud lokalt, regionalt, nationalt og internationalt. Museet vil arbejde for at tiltrække, motivere og fastholde engagerede frivillige og ansatte.

Organisation, administration og personale

Bestyrelse

Bestyrelsen er sammensat med 3 repræsentanter fra hver af de to kommuner, Slagelse og Sorø. Med udgangen af 2009 trådte den "gamle" bestyrelse tilbage og nye medlemmer, der alle er politisk udpegede, er tiltrådt i 2010.

Formanden, næstformanden samt et menigt medlem af bestyrelsen udgør forretningsudvalget.

Medlemmer af bestyrelsen i 2010 har været:

Henning V. Fischer (formand og forretningsudvalg), Sorø Kommune

Frederik Pedersen (næstformand og forretningsudvalg), Slagelse Kommune

Mette Guldager (forretningsudvalg), Slagelse Kommune

Ole Qvist, Slagelse Kommune – 1. januar til 22. marts 2010

Leif Scharling, Slagelse Kommune – fra den 22. marts 2010

Gert Jørgensen, Sorø Kommune

Anita Skjoldager Eskildsen, Sorø Kommune

Vedtægter

Sydvestsjælland Museum har én fælles vedtægt. På sit sidste møde i 2009 vedtog bestyrelsen for Sydvestsjælland Museum nogle ændringer, således at *Hjemkommune* blev erstattet med *hovedtilskudsyder* efter ønske fra Kulturarvsstyrelsen. Efterfølgende havde Slagelse kommune et ønske om flere ændringer, hvilket medførte at kommunen ikke kunne tiltræde museets vedtægter. I slutningen af 2010 har byrådene i hhv. Slagelse og Sorø godkendt museets vedtægter, som er sendt til Kulturarvsstyrelsen til endelig godkendelse.

De enkelte museumsforeninger har udarbejdet egne vedtægter, hvori det er sikret, at de ikke kolliderer med Sydvestsjællands Museums vedtægter.

Administrative regler

Der er udarbejdet en forretningsorden for museet, som indeholder de administrative regler. Forretningsorden blev udarbejdet i museets første år på baggrund af den første samdriftsaftale og i tæt dialog med Kommunernes Revision.

Foreninger

Af historiske årsager hører der til hver af museets afdelinger mindst én forening, der optræder som støtteforening i større eller mindre grad. I de fire afdelinger, hvor al museumsdrift primært foregår med frivillig arbejdskraft, udpeger foreningen et medlem til museets ledergruppe. I de afdelinger af museet, der foretager indsamling, udpeges tillige mindst et medlem til museets fælles indsamlings- og registreringsgruppe.

Medlemskab af foreninger og organisationer

BYFO

Etnologisk Forum

Fagpolitisk Netværk for Nyere tid i ODM

ICOM – Danmark. International Council of Museums, Denmark

Lille Anes venner

MID - Museumsformidlere i Danmark

Museumsrådet i Kulturregion Midt- og Vestsjælland

Museumstjenesten

ODM - Organisationen af Danske Museer

Skandinavisk Museumsforbund

Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie

Samarbejdspartnere i 2010

Bevaringscenter Næstved

Borreby Herregård

Børnehuset Nord, Slagelse

CFU

Danmarks Pædagogiske Universitet

Gammel Sorø Amts Arkæologiske Forening

Gerlev Legepark

Historic Scotland

Historiens Hus, Ringsted Museum og Arkiv

Holbæk Museum

Jesper Ildsmed

Nørrevangsskolen, Slagelse

Kalundborg Museum

Ken Bronzestøber

Kongens Borge, Moesgaard Museum

Korsør By- og Overfartsmuseum

Kulturarvsstyrelsen

Kultur- og skoletjenesten i Midt- og Vestsjælland

Kultur og fritidsforvaltningerne i Sorø og Slagelse Kommuner

Kurt Petersen, dr. tech., Skælskør

Københavns Universitet, Saxo Instituttet

Nationalmuseet

Pedersborg Skole, Sorø

”Projektet” i Slagelse Kommune ved Carsten og Inge Marie

Randver (Islandske heste / opvisning)
Shetland Amenity Trust
Skoletjenesten på Sjælland
Skov og Naturstyrelsen
Skælskør Lokalarkiv
Slagelse Bibliotek
Slagelse Kommune
Slagelse Naturskole
Slagelse Turistbureau
Slagelse Lokalhistoriske Arkiv
Slaglosia
Sorø Bibliotek
Sorø Kirke
Sorø Kommune
Sorø Lokalarkiv
Sorø Sportsråd
Sorø Turist- og Erhvervskontor
Steen Jensen, Sorø
Stiftelsen Sorø Akademi
Søndermarksskolen, Slagelse
Trelleborgs Hird
Trelleborgs Venner
University of Aberdeen
Urmager Niels Jensen
Vasac, Slagelse
Vestsjællands Kunstmuseum

Forsikringer

Samvirket har én fælles museumsforsikring, som trådte i kraft med indgangen af 2004.

Personale

Fast Personale ultimo 2010

Andersen, Anne-Mette Marchen; museumsinspektør, Sydvestsjælland Museum

Christensen, Gerly; rengøring, Vikingeborgen Trelleborg

Christensen, Kirsten; museumsinspektør, arkæologi

Cordtz, Sara Maria; formidler, Kulturkørekort - ansat i Sorø Kommune og udlånt til SVM

Hansen, Helle; rengøring, Sorø Museum

Helms, Nikolaj; formidler, Kulturkørekor - ansat i Sorø Kommune og udlånt til SVM
Hildebrand, Tina; museumsvært, Trelleborg (fratrådt nov. 2010)
Houg, Karina; formidler, Kulturkørekor - ansat i Sorø Kommune og udlånt til SVM
Jacobsen, Pernille; museumsassistent og registrator, Sydvestsjælland Museum
Jannerup, Birgit; museumsvært, Slagelse Museum
Jensen, Annelisa; kustode Sorø Museum
Jensen, Lasse; forvalter, Sorø Museum
Langkjær, Lisbeth Gjernager; museumsinspektør, arkæologi (tiltrådt okt. 2010)
Larsen, Anne-Christine; museumsinspektør, afdelingsleder Trelleborg
Lundberg, Rune Ottogreen; afdelingsleder, Kulturkørekor – ansat i Skoletjenesten på Sjælland med støtte fra KUAS, Skoletjenesten og SVM
Matzon, Ea Stevns; museumsdirektør, Sydvestsjælland Museum
Meistrup-Larsen, Lea; museumsinspektør, arkæologi (fratrådt juli 2010)
Mogensen, Mona; bogholder og sekretær, Sydvestsjælland Museum
Rasmussen, Camilla; assistent, registrator Sydvestsjælland Museum
Schjøtt Grummesgaard, Stig; forvalter, Trelleborg
Sørensen, Hugo Hvid; museumsinspektør, leder arkæologisk afdeling og museets souschef

Timelønsansættelser

Christiansen, Jonas Simon; studentermedhjælp/formidler, Trelleborg
Dethlefsen, Jette, kustode Trelleborg
Hebbelstrup, Inger Bech, kustode Trelleborg
Hartung, Camilla, kustode Trelleborg
Islin, Jane; kustode Sorø Museum
Nielsen, Christel, kustode Trelleborg
Nissen, Nana; kustode Sorø Museum
Petersen; Elo; VASAC, udehold, Trelleborg

Projektansatte i løbet af 2010

Bay, Randi, Belmont-projektet og formidlingen
Dyhrfeld-Johnsen, Mads Drevs, Belmont-projektet
Hebbelstrup, Inger Bech, museumsmedarbejder, Trelleborg
Morsing, Astrid Kryger, museumsformidler, Trelleborg
Schjøtt Grummesgaard, Heidie; museumsformidler - ansat i Sorø Kommune og udlånt til SVM
Nielsen, Heidi Maria Møller; arkæolog
Poulsen, Lisbeth Lomholt: udgravningsleder, arkæologi
Poulsen-Hansen, Kamma, Belmont-projektet

Petersen, Peter Morten; assistent, arkæologi
Skjold, Rune Reggelsen; journalist

Praktikophold og jobprøvningsforløb på Vikingeborgen Trelleborg

Rasmussen, Jacob, jobprøvning, udehold Trelleborg
Johnsen, Peter, virksomhedspraktik, udehold Trelleborg
Jønsson, Martin, virksomhedspraktik, udehold Trelleborg
Morsing, Astrid Kryger, virksomhedspraktik og løntilskudsordning, museumsformidler
Trelleborg
Petersen, Jørgen, virksomhedspraktik, udehold Trelleborg

Praktikophold og jobprøvningsforløb i Kulturkørekontor/Skoletjenesten

Jensen; Karen Marie Møinichen; Vejlednings- og afklaringsforløb i perioden 06.04.2010 – 09.07.2010, museumsformidler
Petersen; Susanne; erhvervspraktik i perioden 22.11.2010 – 26.11.2010, museumsformidler

Andet personale og frivillige

Vasac har sørget for en del af rengøringen på Slagelse Museum og på Trelleborg, hvor de står for de store gulvoverflader samt toiletter.

Fire af museets afdelinger drives primært af frivillig, ulønnet arbejdskraft, som udgør en betydningsfuld kerne i hele museet. I de fire afdelinger udpeger den lokale museumsforening et medlem til museets ledergruppe. I 2010 var det:

- Flakkebjerg Skolemuseum, ved Christen Nicolaisen
- Skovsgaards Bagerimuseum, ved Jørgen Hermannsen
- Skælskør Bymuseum, ved Erik Damm Andersen
- Slagelse Museum, ved Thorkil Jacobsen

De mange frivillige på samtlige afdelinger kan ikke nævnes her, dog skal fremhæves de tre, der sammen med ledere på enkelte afdelinger sørger for bogføring og regnskab, nemlig: Sven Nielsen kasserer på Slagelse Museum, Flemming Sørensen, kasserer på Skælskør Bymuseum samt Arne Larsen, kasserer på Flakkebjerg Skolemuseum. På Skovsgaards Bagerimuseum er det museumsleder Jørgen Hermannsen, der også tager sig af opgaven som kasserer.

På registreringsområdet fik museet i 2010 fortsat god støtte fra frivillige på alle afdelinger. Især Skælskør Bymuseum har taget en ekstra tørn i forbindelse med det store registreringsprojekt, der blev foretaget med eksterne midler fra Kulturarvsstyrelsen. Uden denne store hjælp ville vi ikke kunne løfte mange af museets opgaver.

I forbindelse med formidlingen på Trelleborg skal her fremhæves Trelleborgs Venners forskellige laug samt Hirden på Trelleborg.

Deltagelse i eksterne råd og bestyrelser

Andersen, Anne-Mette Marchen

Medlem af hovedfølgegruppen til Fodsporet, natursti på tidligere jernbane mellem Slagelse-Skælskør og Næstved

Larsen, Anne-Christine

Koordinator for faglige møde, Forhistorisk Arkæologi, ODM

Medlem af Formidlingsnetværk, ODM

Medlem af Forskningsnetværk, ODM

Medlem af Lederforum, Slagelse Kommune

Medlem af Taskforce-gruppen til forberedelse af Trelleborgenes optagelse på UNESCO's Verdensarvsliste

Medlem af The Advisory Board for the Viking Unst Project

Lønnet medlem af censorkorpset for forhistorisk arkæologi, Københavns Universitet

Lønnet medlem af censorkorpset for forhistorisk arkæologi, Aarhus Universitet

Lønnet medlem af censorkorpset for marinarkæologi, Syddansk Universitet

Lundberg, Rune Ottogreen

Medlem af forretningsudvalget for Kultur- og Skoletjenesten Midt- og Vestsjælland

Medlem af Skoletjenestens kulturhistoriske faggruppe

Medlem af nyere tids netværk, ODM

Lønnet medlem af censorkorps for almen og europæisk etnologi, Københavns Universitet

Lønnet medlem af censorkorps ved Center for kulturstudier, Syddansk Universitet

Matzon, Ea Stevns

Formand i bestyrelsen for Lone og Ejler Kjær Larsens Fond (udtrådt i 2010)

Medlem af Erhvervskontaktudvalget i Sorø Kommune (nedlagt i beg. af 2011)

Medlem af Lederforum, Slagelse Kommune

Medlem af Museumsrådet i Kulturregion Midt- og Vestsjælland

Medlem af bestyrelsen for Bevaringscenter Næstved (udtrådt i 2010)

Medlem af bestyrelsen for Fællesmagasin i Vestsjælland, udpeget af det regionale museumsråd i Vestsjællands Amt

Medlem af Kulturarvsstyrelsens Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie (udtrådt med udgangen af 2010)

Medlem af nyere tids netværk

Medlem af samlingsnetværkets etikgruppe (ingen møder i 2010)

Medlem af Havepuljen, Kulturarvsstyrelsen (ingen møder i 2010)

Mogensen, Mona

Medlem af administrativt netværk, ODM

Sørensen, Hugo Hvid

Medlem af bestyrelsen for Musernes Udgravningsdata (MUD, www.udgravningsdata.dk)

Medlem af bestyrelsen for Bevaringscenter Næstved (tiltrådt i 2010).

Medlem af Natursamråd Slagelse kommune

Medlem af Følgegruppe til "Kongens Borge" – projekt under Dronning Margrethe II's Arkæologiske Fond.

Medlem af Styregruppen for Åbne Samlinger

Medlem af Kulturarvsstyrelsens Arkæologiske Faglige Råd (udtrådt med udgangen af 2010).

Efteruddannelse og deltagelse i møder

Det er af stor betydning, at museets personale kan efteruddanne sig og deltage i faglige møder af forskellig karakter for på den måde at danne sig et relevant fagligt netværk i museumsverdenen. Dette skal dog holdes op imod museets noget anstrengte økonomi, og derfor har flere medarbejdere oplevet, at de ikke kunne komme på alle de kurser eller konferencer, de evt. ønskede. Samtidig er det blevet indskærpet, at deltagelse i netværk ikke må gå ud over muligheden for at passe det daglige arbejde.

Følgende har deltaget i kurser, møder m.v.:

I forbindelse med udarbejdelse af nye arbejdsplaner har det samlede personale i SVM deltaget sammen med de frivillige afdelingsledere i flere møder.

Andersen, Anne-Mette Marchen

Sammen med personale fra Kulturkørekorret, introduktion til interaktive tavler, Pdersborg Skole.

ODM netværksmøde i Randers

Brød i Norden, seminar København

Jernbaneseminar i Odense

Cordtz, Sara Maria

ODM's formidlingsmøde

Enkelte temadage i Skoletjenesten på Sjælland

Konference for 2. Fase af e-museum

Museumsunderviseruddannelse (MUU), ODM

Projektmodel, Skoletjenesten på Sjælland

Bruun Houg, Karina

ODM's formidlingsmøde

Enkelte temadage i Skoletjenesten på Sjælland

Konference for 2. Fase af e-museum

PR kursus, ODM

Christensen, Kirsten

Sjællands Middelalder,
ODMs faglige orienteringsmøde på Fuglsø,
Fra vikingekonger til Hvideslægt,
Næstvedmødet 2010,
AU møde,

Jacobsen, Pernille

Møde med ODM's samlingsnetværk. København
Studietur til Oslo med konservatorer. Vi så på magasinforhold.
Pakkekursus i Holbæk (fællesmagasinet)

Jensen, Lasse

Pakkekursus i Holbæk (fællesmagasinet)

Larsen, Anne-Christine

Deltagelse med foredrag i Slagelse Kulturråds konference 23. januar
Deltagelse med foredrag i forbindelse med fejringen af JORVIK Viking Centres 25 års jubilæum. York Archaeological Trust: *A Celebration of Iconic Collections and Excavations from the Viking World*
Kulturkonference, Kultur/Erhverv 17. september, Slagelse Kommune
ODM's faglige orienteringsmøde på Fuglsø
Nationalmuseets Jelling-projekt: Den 23. marts deltog museet ved Museumsinspektør Anne-Christine Larsen i et arbejdsseminar om formidling af Jelling-projektet. Formålet med seminaret var at samle en følgegruppe indenfor formidlingen af Jelling til bl.a. at diskutere Jelling-projektets muligheder, udviklingspotentialet, identifikation af målgrupper samt muligheder for udveksling af viden og ressourcer. Der var desuden også inviteret repræsentanter for bl.a. Kulturarvsstyrelsen, Nationalmuseet, Københavns Universitets Tekstilcenter og Moesgård Museum. Mødet var både spændende og frugtbart – og dertil af stor betydning for Sydvestsjælland Museum i forbindelse med optakten til trelleborgenes eventuelle optagelse på UNESCOs Verdensarvsliste. Seminaret var arrangeret af Jelling-projektet s ansvarlige Museumsinspektør Anne Pedersen, Nationalmuseet.

Lindegaard Helms, Nikolaj

ODM's formidlingsmøde
ODM sikkerhedskursus
Enkelte temadage i Skoletjenesten på Sjælland
Konference for 2. Fase af e-museum
Visionsseminar på Holbæk Museum

Lundberg, Rune

Møder i forretningsudvalget for Kultur- og Skoletjenesten Midt- og Vestsjælland

Møder i Skoletjenestens kulturhistoriske faggruppe samt temadage

ODM's formidlingsmøde

Påbegyndt diplomlederuddannelse (DLM), ODM

Konference for 2. Fase af e-museum

Matzon, Ea Stevns

Kulturarvsstyrelsens årsmøde

Fagligt råd for nyere tids kulturhistorie

ODM's generalforsamling

Møde med ODM's samlingsnetværk. København

Møde med ODM's ledernetværk, Fredericia

Meistrup-Larsen, Lea

Møder i arkæologisk udvalg for museerne på Sydhavsøerne, Sydsjælland m.v.

Mogensen, Mona

Administrativt netværksmøde

Schjøtt Grummesgaard, Heidie

ODM's formidlingsmøde

Enkelte temadage i Skoletjenesten på Sjælland

PR kursus, ODM

Sørensen, Hugo Hvid

Møder i arkæologisk udvalg for museerne på Sydhavsøerne, Sydsjælland m.v.

Styregruppe for Åbne Samlinger

Natursamråd, Slagelse kommune

Kulturarvsstyrelsens Arkæologiske Faglige Råd

Museernes Udgravningsdata (bestyrelsesarbejde m.v.)

Bestyrelsen for Bevaringscenter Næstved

Arkæologiske undersøgelser i 2010

Museets arkæologiske undersøgelser er indtil medio 2010 publiceret med rapporter på museets hjemmeside og vil herefter alene være at finde på Kulturarvsstyrelsens kort og database Fund og Fortidsminder - <http://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/>.